

tecelnik

CELJE, 26. NOVEMBRA 1959
LETO X., šte. 46
GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE
DELAVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO POD-
JETJE CELJSKI TISK
DIREKTOR IVAN MELIK-GOJMIK
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO
Uredništvo: Celje, Titov trg 3 — pošta
predal 16 — telefon 23-25 in 24-25 — uprava:
Celje, Trg V. kongresa 3 — pošta predal 138
— telefon 23-75 in 20-89 — tekoči račun pri
Komunalni banki Celje 603-70-1-656 — izhaja
o petih — letna naročnina 500, polletna 250,
četrtletna 125 din — posamezna številka
15 din — rokopiši ne vračamo.
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI.

Ustvarjeni so pogoji za zdravstveno zava- rovanje kmetijskih proizvajalcev

Odbora obeh zborov naše re-
publike ljudske skupščine sta
pred dnevi razpravljala o pred-
logu republiškega zakona o zdrav-
stvenem zavarovanju kmetijskih
proizvajalcev.

KDO SO ZAVAROVANCI?

Te določa še zvezni zakon, ko
pravi, da so zavarovanci vsi oni,
ki se ukvarjajo s kmetijsko proiz-
vodnjo, kot svojo osnovno dejav-
nostjo, ter njihovi družinski člani,
ki jih preživljajo. Po osnutku pa
bi bili zavarovani še zakupniki
zemljišč, člani kmetijskih obdelo-
valnih združenj in kmetiči obrtniki,
ki se preživljajo pretežno od kme-
tjstva in prevzikanja.

PRAVICE, KI JIH BODO UZIVALI

Ze zvezni zakon jamči brezplačno zdravstveno pomoč ob na-
malezljivih in duševnih boleznih,
obvezno cepljenje in dezinfek-
cijo. Osnutek pa razširja pravice
tudi na zdravniške preglede in
zdravljenja v ambulantah, bolni-
cah in drugih zdravstvenih za-
vodih in na domu bolnika za vse
bolezni. Poleg tega pa zagotavlja
zdravstveno pomoč ob nosečnosti
in porodu ter ob boleznih in po-
roditeljski potrebni zdravila. V teh
okvirih pa osnutek predvideva,
pri katerih boleznih bo zdrav-
ljenje za posamezno osebo popol-
noma brezplačno in pri katerih
bodo del stroškov doplačali kor-
istniki. To doplačilo se suče od
10 do 75 % od cene zdravstvene
usluge in je točno določeno za
posamezne bolezni oziroma uslu-
ge. Pri tem bodo zavarovanci
imeli posebne ugodnosti za zdrav-
ljenje življenjsko nevarnih po-
škodb, za nujne zdravniške po-
sege, zdravljenje leukemije, slad-
korne bolezni in reumatizma pri
otročih do 18 let. Za zdravljenje
v bolnišnicah postavlja osnutek
načelo, da bi zavarovanece prispe-
val za 14 dni polovice stroš-
kov, v nadaljnjem zdravljenju pa
30 %. Tudi za zdravila predvideva
osnutek, da bi zavarovanece plačal
polovico njihove cene. Ugodnosti,
ki bi jih uživale porodnice, so bile
predmet posebne razprave. Sedaj
predvideva osnutek, da naj bi za-
varovane osebe plačale za poro-
dniško pomoč doma ali v poro-
dnišnici po 10 % stroškov. To do-
ločilo je nujno potrebno, ker se
sicer porodnice ne bi hotele po-
služevati bolnišnice.

NAČIN FINANSIRANJA

Način finansiranja tega zava-
rovanja se bistveno razlikuje od
finansiranja socialnega zavarova-
nja. Delno se bo to zavarovanje
finansiralo iz prispevka zava-
rovanje samih, deloma pa bodo h
kritju izdatkov še nadalje prispe-
vali svoj delež ljudski odbori in
republike v približno enakih
zneskih, ki jih prispevajo že sedaj
za brezplačno zdravljenje neka-
terih bolezni kmetičkega prebiva-
stva. Prispevki zavarovancev pa
bi predstavljali splošni prispevek
zavezanecem katastrskega dohod-
ka (predvidoma 2 % od katastr-
skega dohodka). Tega bi plačevali
vsi, ki plačujejo ta davek. Razen
tega pa bi naj plačal sleherni ko-
ristnik tega zavarovanja še po-
soben prispevek (predvidoma 1000
dinarjev letno).

Za to zavarovanje bodo usta-
novljeni posebni okrajni skladi.
Sredstva teh skladov naj bi se
načelno ne prelivala iz okraja v
okraj. Utemeljene primanjkljaje
pa bo izravnil sklad za pozava-
rovanje. Sklade bodo upravljali
posebni organi družbenega upra-
vljanja v okviru zavodov za soci-
alno zavarovanje.

Končno naj omenimo še to, da
dopušča zakon možnost, da se
predvideno zdravstveno zava-
rovanje kmetičkega prebivalstva
v posameznih okrajih še razširja,
če to dopušča zmogljivost kmetij-
skega gospodarstva, razvitost
okrajev in končno zmogljivost
zdravstvene službe. Ali se bomo
za tako razširjevanje zavarovanja
v celjskem okraju odločili ali ne,
bomo morali še temeljito pre-
misлити in izračunati.

S PLENUMA OKRAJNEGA ODBORA ZVEZE BORCEV V CELJU

Gospodarsko-politične naloge v ospredje ORGANIZACIJE ZB PRED OBČNIMI ZBORI

V ponedeljek je bil v Celju ple-
num Okrajnega odbora Zveze bor-
cev, na katerem so razpravljali o
nalogah organizacij Zveze borcev
v pripravah na občne zbornice, ki bodo
v decembru. Plenumu, ki ga je vo-
dil narodni heroj Ivan Kovačič-
Efenka, sta kot gosta prisostvovala
tudi sekretar Okrajnega komiteja
ZKS tov. Franc Simončič in sekre-
tar Glavnega odbora Zveze borcev
Slovenije tov. Marjan Bertoncelj.

Uvodoma je tovariš Efenka go-
voril o delu, uspehih in pomanjklji-
vostih organizacij Zveze borcev ter
nakazal nekatere naloge organiza-
cij v pripravah na bližnje občne
zbornice. V tej zvezi je opozoril na
nekatero gospodarsko-politične na-
loge, ki so trenutno najvažnejše in
pri katerih morajo bivši borci pred-

Vse te naloge pa bodo organiza-
cije in bivši borci uspešneje reše-
vali, je dalje dejal tov. Efenka, če
se bodo otresli dosedanjih drobnja-
rskih metod dela. Doslej so se
večkrat izgubljali pri reševanju po-
sameznih, čisto manj važnih pro-
blemov, namesto da bi te probleme
reševali skupno z ostalimi občinski-
mi inštitucijami. Predvsem pa bi morali
vplivati na občinske ljudske odbore,
da bi preko svojih služb take
probleme reševali skupno in v šir-
šem obsegu. Za tako delo so dani
vsi pogoji, saj je naša zakonodaja
z različnimi zakoni in predpisi usko-
nila vrsto stvari v korist borcev, pa
naj si bo to uveljavljanje pravic do
invalidnine in pokojnine, zaposlitve
in šolanja bivših borcev in otrok
padlih borcev do urejanja grobišč
in podobno.

Tudi v razpravi se je uveljavila
misel, da bi morale organizacije
Zveze borcev spremeniti dosednji
način in metode dela. Predvsem bo
treba angažirati občinske ljudske
odbore pri reševanju konkretnih
vprašanj, organizacije pa se bodo
mogle posvetiti veliko bolj kot do-
slej politično gospodarskim nalo-
gam. Tako bodo sestanki vsebinsko
bogatejši in zanimivi, pritožb, da
politično delo šepa, pa bo vedno
manj.

Prav tako je tovariš Bertoncelj,
ki je posegel v razpravo, poudaril,
da se bodo morale organizacije
Zveze borcev otresti drobnega dela
in stereotipnih metod pri reševanju
raznih socialnih vprašanj, saj je or-
ganizacija Zveze borcev predvsem
borbeno politična organizacija, ki
mora pri vseh naših gospodarsko-
političnih nalogah biti v prvih vr-
stah.

Najboljša priprava za občne zbor-
e bo, je dejal tov. Bertoncelj, če bo
organizacije prekinile z doseda-
njim načinom dela, ki se zrcali v
ozki orientiranosti na posamezne
probleme. Občinski ljudski odbori
so dolžni preko svojih služb reševa-
ti vse probleme bivših borcev, naj si
bo to glede socialne pomoči, stano-
vanja, urejanja invalidnin in po-
kojnin, pravilne zaposlitve, zdravlje-
nja, šolanja otrok padlih borcev ali
ureditve partizanskih grobišč. Te
probleme je potrebno le kompleksno
v okviru občine prikazati in predlo-
žiti občinskemu ljudskemu odboru,
ki jih je dolžan skladno z zakonski-
mi predpisi reševati. Podobno se
dajo stvari reševati tudi v podjetjih
skupaj za vse tamkaj zaposlene bor-
ce, bodisi da gre za stanovanja, za
prekvalifikacijo in podobno. Le po-
budo za takšno delo je treba sproži-
ti. Lep primer v tem pogledu nam
nudi Tovarna kovanega orožja v
Zreču, kjer so organizirali tečaj za
15 nekvalificiranih bivših borcev, ki
bodo tako prišli do potrebnih kvali-
fikacij.

V razpravi je bilo čutiti tudi, da
občinski odbori bivših internirancev
se niso povsem zaživeli, zato jim
bodo morale organizacije Zveze bor-
cev nuditi večjo pomoč pri delu, da
bo potrebno še urediti grobove pad-
lih partizanov na Pohorju in Do-
brovljah, da je v celjskem okraju

še 35 borcev brez stanovanj, 283 pa
jih stanuje v neprimernih stanova-
njih. To kaže, da je stanovanjsko
vprašanje bivših borcev dokaj pere-
če, ter ga bo treba reševati v okviru
občine po novih vidikih glede stano-
vanjske izgradnje. Ob podpori ob-
čin in podjetij se bo tudi na tem
področju stanovanjska stiska znatno
ublažila.

Tovariš Simončič je v razpravi ob-
širno govoril o naših politično go-
spodarskih nalogah in pri tem po-
udaril tudi nekatere naloge organi-
zаций Zveze borcev, ki bi morale da-
ti članstvu predvsem jasno orienta-
cijo in perspektivo. Borci naj bodo
povsod v prvih vrstah pri utrjevan-
ju socialistične demokracije, v na-
ših tovarnah in na vasi naj se zala-
gajo za napredno proizvodnjo, naj
utrjujejo notranje odnose v podjet-
jih ter opozarjajo na slabosti in na-
pake, na katere je že svojčas opo-
zorilo pismo Izvršnega komiteja
CK ZKJ.

V tem duhu naj bi potekali tudi
občni zbori osnovnih organizacij. Da
bi bili vsebinsko dobro pripravljeni,
se bodo še ta mesec v občinah se-
stali občinski odbori Zveze borcev
in občinski komiteji ZKS, kjer se
bodo temeljito pogovorili o pripra-
vah na občne zbornice in o bodočih na-
logah. Če bodo občni zbori vsebins-
sko dobro potekali in če bodo pome-
nili prelomnico v dosedanjem delu,
potem bo to najlepša priprava na
kongres Zveze borcev, ki bo drugo
leto spomladi v Beogradu. —ma-

SEJA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V CELJU

Nova organizacija celjske bolnišnice

Za ravnatelja bolnišnice je bil
imenovan dr. Ivan Kopač — Usta-
novljena je okrajna delavska uni-
verza v Celju.

Pod vodstvom predsednika RI-
KA JERMANA je bila v sredo
redna seja obeh zborov Okrajnega
ljudskega odbora v Celju. Na za-
četku dela je poročal predsednik
sveta za turizem Rado Jenko o
letošnji turistični sezoni. V tej
zvezi je opozoril na nekatere pro-
bleme, ki ovirajo nadaljni razvoj
turistične dejavnosti. Zraven tega
je odborniku seznanil s perspek-
tivnim načrtom zdravilišča v Ro-
gaški Slatini. Odborniki so o be-
poročili sprejeli, istočasno pa na-
ročili svetu, da pripravi enake
perspektivne načrte tudi za ostala
območja celjskega okraja. Pri tem
so še dejali, naj svet ne pozabi
na razvoj tako imenovanega ma-
lega turizma.

Zelo zanimivo je bilo tudi po-
ročilo o bolnišnični službi v celjs-
kem okraju, ki ga je podal pre-
sednik sveta za zdravstvo dr. Ivan
Kopač. Mimo tega je odbornikom
obrazložil načrt nove organizacije
bolnišnične službe, katere cilj je
pripojitev bolnišnice za TBC v
Novem Celju celjski splošni bol-
nišnici in hkrati ustanovitev eno-
tne splošne bolnišnice z vsemi od-
delki. Zraven dosedanje bolniš-
nice za TBC v Novem Celju bo
kot oddelke celjske bolnišnice
deloval tudi nevrološki in psihi-
atrični v Vojniku. Ustanovitev takšne
splošne bolnišnice v Celju pa
zagotavlja ne samo boljše koor-
dinacijo med številnimi speciali-
stičnimi strokovnimi enotami,
temveč še poglobitev družbenega
upravljanja. Zato bodo po sklepu
ljudskega odbora delovali v celjs-
ki bolnišnici poleg osrednjega
upravnega odbora tudi upravni
pododbori pri posameznih oddel-
kih.

V razpravi o tem problemu se
je slej ko prej uveljavilo dejstvo,
da sta obe dosednji bolnišnici
dosegli izredne uspehe in da maj-
čken sum nezaupanja na delo v
celjski splošni bolnišnici ni bil
posledica morebitnega slabega
strokovnega dela, temveč izključ-
no rezultat slabih notranjih me-
dsebojnih odnosov, rezultat neraz-
čiščenosti različnih mnenj med
vodilnim strokovnim osebjem.
Ko so se ljudski odborniki se-

Ob spomeniku padle sekretarke okrožnega komiteja SKOJ Nade Cilenškove. Na sliki njeni ožji so rodniki in sodelavci.

Preteklo soboto in nedeljo so v
žalski občini praznovali 40-letnico
SKOJ na osrednji prireditvi v le-
tošnjem letu.

V soboto zvečer so se na po-
vabilo predsednika občine in ob-
činskega komiteja LMS v Zalcu
zbrali številni predvojni in med-
vojni skojevci in aktivisti ter mla-
dinski aktivisti iz povojnih let.
Srečanje je bilo zelo pristržno, saj
so se mnogi srečali po dolgih le-
tih. Obujali so spomine na težke
dni ilegalnega dela pred vojno ter
na številne dogodke med narodno-
osvobodilno vojno. Navzoče je po-
zdravil predsednik občine, tovariš
Delak, govorila pa sta tudi pre-
vojni aktivista SKOJ tov. Atena

in Zupanc Ludvik-Ivo.

Izredno slabo vreme je v ne-
deljo močno oviralo osrednjo pri-
reditev v Grižah, ki je bila zdru-
žena z odkritjem spominskega
znamenja na grobu padle okrožne
sekretarke SKOJ Nade Cilenšek.
Kljub dežju se je odkritja spo-
menika udeležilo več sto ljudi, ki
so na grob prinesli vence in rože.
Med udeleženci so bili tudi ožji
sorodniki padle junakinje, njeni
številni sodelavci ter zastopniki
političnega življenja v občini. Po
odkritju je bila v dvorani pro-
stnega doma akademija s pev-
skimi, glasbenimi in recitacijski-
mi točkami, ki jih je izvajala gri-
ška mladina.

trdili imenovanje Franca Kleča za
vršilca dolžnosti načelnika tajništva
za delo in imenovanje Franca Ma-
roha za šefa okrajnega finančnega
inšpektorata.

Razen tega so zaradi potoke
mandatne dobe razrešili dose-
danje člane gledališkega sveta pri
Slovenskem ljudskem gledališču
v Celju in imenovali nove; za
predsednika pa Boštjana Markiča.

Ko so imenovali člane novega
osrednjega upravnega odbora
splošne bolnišnice v Celju, so na
lastno željo razrešili dosedanjega
ravnatelja dr. Jožeta Flajsa, na
njegovo mesto pa imenovali dr.
Ivana Kopača.

Za predsednika komisije za
upokojitev udeležencev NOB je
bil imenovan Jože Jošt, za pre-
sednika komisije za popis obrtnih
podjetij in delavnic pa Ljubo
Zelič.

Končno so ljudski odborniki
obeh zborov sprejeli odlok o usta-
novitvi okrajne delavske univer-
ze. V tej zvezi so imenovali člane
prvega upravnega odbora, za ra-
vnatelja pa Lojzeta Selana.

—mb

Svečana proslava delovnega kolektiva »Metka« v Celju

Vrsti najrazličnejših prireditev, ki
jih je delovni kolektiv mehanične
tlačnice Metke v Celju pripravil na
čast tridesetletnice obstoja podjetja,
se je v soboto popoldne pridružilo
še slavnostno zasedanje delavskega
sveta. Dvorana Narodnega doma je
ob tej priložnosti sprejela ne le čla-
ne kolektiva, temveč tudi večje šte-
vilo gostov. Med njimi so bili sekre-
tar Okrajnega komiteja ZKS Franc
Simončič, organizacijski sekretar ko-
miteta Stane Divjak, podpredsednik
OLO Celje Miran Cvenk, sekretar
Občinskega komiteja ZKS Celje
Cveto Pelko, predsednik ljudskega
odbora celjske občine Franc Rupret,
podpredsednik OSS Ivan Zmahar,
predsednik republiškega odbora sin-
dikata tekstilnih in usnjarskih de-
lavcev Slavko Zalokar in drugi.

Po uvodnih besedah predsednika
delavskega sveta Ivana Artnaka je
o razvoju, uspehih in perspektivah
podjetja govoril predsednik upra-
vnega odbora Martin Kolenc.

Zatem so bili proglašeni zmago-
valci športnih tekmovanj, ki jih je
Metka pripravila v okviru svoje pro-
slave. Vsi ti so prejeli lepe pokale.

Selo prisrčen je bil tudi tisti del
proslave, ko so se zastopniki kolek-
tiva zahvalili direktorju Evgenu Fer-
lanu za trud in požrtvovalno delo
pri vodenju podjetja. Ob tej prilo-
žnosti so mu izročili lepo sliko ter
šopek nageljnove. Lepo darilo in 30
rdečih nageljnove je prejela tudi Ana
Kristanšek, ki je pred kratkim šla
sicer v pokoj, a je bila v podjetju
vse od njegovega nastanka, torej
polnih trideset let.

Na zaključku prvega dela sveča-
nosti sta kolektivu čestitala in mu
želela še več delovnih uspehov tov.
Simončič in Rupret.

Lepo proslavo je zaključil moški
Kornor zbor pod vodstvom prof.
Egona Kuneja.

Ivan Kovačič-Efenka

njačiti in dajati zgled ostalim de-
lovnim ljudem. Ko je prikazal uspe-
he na gospodarskem področju in še
posebej na področju družbenega
upravljanja, je tov. Efenka pouda-
ril, da bi morali bivši borci poleg
reševanja specifičnih nalog biti
predvsem aktivni v organih delav-
skega in družbenega upravljanja, v
prizadevanju za večje ekonomske
uspehe v industriji in kmetijstvu,
pri zalaganju za nagrajevanje po
učinku, pri pojasnjevanju stanovan-
jske reforme, pri utrjevanju stano-
vanjskih skupnosti, v poravnalnih
svetih ter v množičnih organizaci-
jah.

DRUGI PLENUM CENTRALNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Pod vodstvom generalnega sekre-
tarja CK ZKJ Josipa Broza-Tita je
bil v sredo v Beogradu drugi ple-
num Centralnega komiteja Zveze
komunistov Jugoslavije. Na dnevnem
redu je bilo poročilo Dobrovoja
Radosavljevića o nekaterih organi-
zacijsko političnih vprašanjih ter re-
ferat Mijalka Todorovića o prečih
problemih ekonomske politike.

Koristna posvetovanja v žalski občini

Na pobudo ObLO Zalec in občin-
skega komiteja ZKS so bili prejšnji
teden zbori proizvajalcev v vseh
večjih krajih Savinjske doline. Naj-
prej so se člani ObLO in občinskega
komiteja ZKS sestali s predstavniki
podjetij in krajevnih organizacij. V
drugem delu pa so se zbrali delovni
kolektivi in razpravljali o gospodar-
skih problemih kraja, nagrajevanju

po učinku, o novih najemninah in
bodoči izgradnji stanovanj. Na zboru
v Sempetru in Zabukovci je bil
tudi zvezni poslanec tov. Peter
Sprajc, na vseh ostalih pa republi-
ški poslanec zbora proizvajalcev
tov. Ivan Kovač.

V. V.

VREME V NASLEDNJIH DNEH

Za čas od 20. do 29. novembra.
Se pred 20. novembrom se pri-
čakuje vdor mrzlega zraka iz
Rusije, s sneženjem.

Nato pretežno suho in mrzlo
vreme. A okrog 24. novembra ne-
kaj snežnih padavin. — V na-
daljnem poteku bo suho in kaže
na otoplitev. Okrog 29. novembra
ponovno močne ohladike in zo-
pet nekaj snežnih padavin.

VELIKO DELA ZA PORAVNALNE SVETE

Po svoji izvolitvi so morali po-
ravnalni sveti v konjiški občini
kar krepko prijeti za delo. Konji-
ški bo moral urediti celo vrsto
zadev, prav tako tudi svet v Te-
panju in drugod. To kaže, da so
bili ti organi več kot potrebni.

NOVE PRIDOBITVE na področju blagovnega prometa v Celju

Prva in upajmo, da ne zadnja tiškovna konferenca, ki jo je pripravil podpredsednik ljudskega odbora celjske občine tovariš BENO KRIVEC o problemih blagovnega prometa, je opozorila ne le na vrsto problemov, temveč v enaki, če ne v večji meri na nekatere pomembne rezultate, ki jih je na tem področju dosegel občinski ljudski odbor v tesnem sodelovanju s prizadetimi kolektivi in prav tako z vsemi tremi zbornicami, zlasti pa še s trgovinsko in gostinstvo.

Podatki kažejo, da je promet v trgovini in gostinstvu, zlasti pa v trgovini, v stalnem porastu. Po vsem tem bo tudi petletni perspektivni načrt blagovnega prometa izpolnjen v starih letih. Naglo naraščanje prometa zahteva določene spremembe tudi od trgovine in gostinstva, zlasti se v pogledu organizacije, poslovanja, modernizacije, opreme in podobno. V okviru vseh teh načel se je že začela postopna reorganizacija trgovinske mreže. Po tem načrtu bo v prihodnje delovalo šest trgovskih podjetij specializirane stroke, od katerih bo vsako imelo po nekaj trgovin. Tako se bo podjetje Center orientiralo na samopostrežne trgovine. Ostala podjetja pa bodo: Rio, Postrežba, Enotnost ter Store in Potrošnik v Vojniku. Zdržištev manjših poslovalnic in ustanovitev večjih ter močnejših gospodarskih organizacij bo imelo velike prednosti. Zlasti pa se bo v okviru teh podjetij lažje izvajala ureditev in modernizacija trgovin. V načrtu je, da bi že prihodnje leto uredili in primerno opremlili skoraj vse poslovalnice. Važen korak v spremembi tehnike poslovanja pa pomeni tudi težnja po predpakiranju blaga, oziroma po uveljavljanju tako imenovanih trgovin s hitro postrežbo z razliko od samopostrežnih trgovin.

V težnji po takem reševanju in izboljšanju blagovnega prometa bomo v Celju že te dni dobili nekaj novih poslovalnic in obratov, ki kažejo smer bodočega razvoja. Naj na prvem mestu omenimo okusno preurejeno poslovalnico za prodajo sadja in zelenjave kmetijskega gospodarstva Lava na Stanetovi ulici. Te dni bosta nadalje odprti dve novi trgovini — samopostrežna, ki bo hkrati prva v Sloveniji, ter nova in moderno opremljena trgovina podjetja Manufakture. Obe poslovalnici bosta v nekdanjih prostorih Agroprometa, oziroma v poslojpu Okrajne zadrzne zveze na vogalu Stanetove in Cankarjeve ulice. V samopostrežni trgovini, ki bo imela zmogljivost okoli tri sto milijonov dinarjev prometa na leto, bodo prodajali ne le specializirano blago, temveč tudi sveže meso in mesne izdelke, sadje in zelenjavo, pozneje pa celo mleko. Tako bo ta trgovina združila pravzaprav pet specialnih poslovalnic. Tudi sosed — trgovina Manufakture — sodi med najlepše poslovalnice pri nas sploh. Tu bodo uveljavili nov način prodaje, v katerem bo imel kupec prost dostop do blaga. Pulti bodo služile za merjenje, rezanje in zavijanje blaga. To bo hkrati trgovina z modnimi vzorci. Na ploščadi ob Stanetovi ulici bodo postavili lične kioske, v katerih bo razstavljeno blago. Tako bo ta predel mesta dobil na račun dveh lepih trgovin in kioskov povsem novo podobo.

Preureditev trgovine za prodajo sadja in zelenjave »Hruška« na Tomšičevem trgu je drugi korak za obnovu podobnih poslovalnic. Na vrsto pridejo še ostale, tako v Celju kot Dobrni in Štorah.

Pridobitev posebne vrste pomeni mlečna restavracija, slaščičarna, kavarna in bife »Mignons« na Titovem trgu. Tudi ta lokal bo odprt v dveh pred 29. novembrom. Te dni so že sestavili jedilni list. Lahko rečemo, da je bogat in pester ter vsebuje: sladice, pecivo, napitke, alkoholne pijače, coctails vseh vrst in za vse okuse, pa tudi za vse žepce. Tu boste lahko naročili celo domači zajtrk — koruzne žgance z ocvirki ter kavo ali mleko. Pa še nekaj, »Mi-

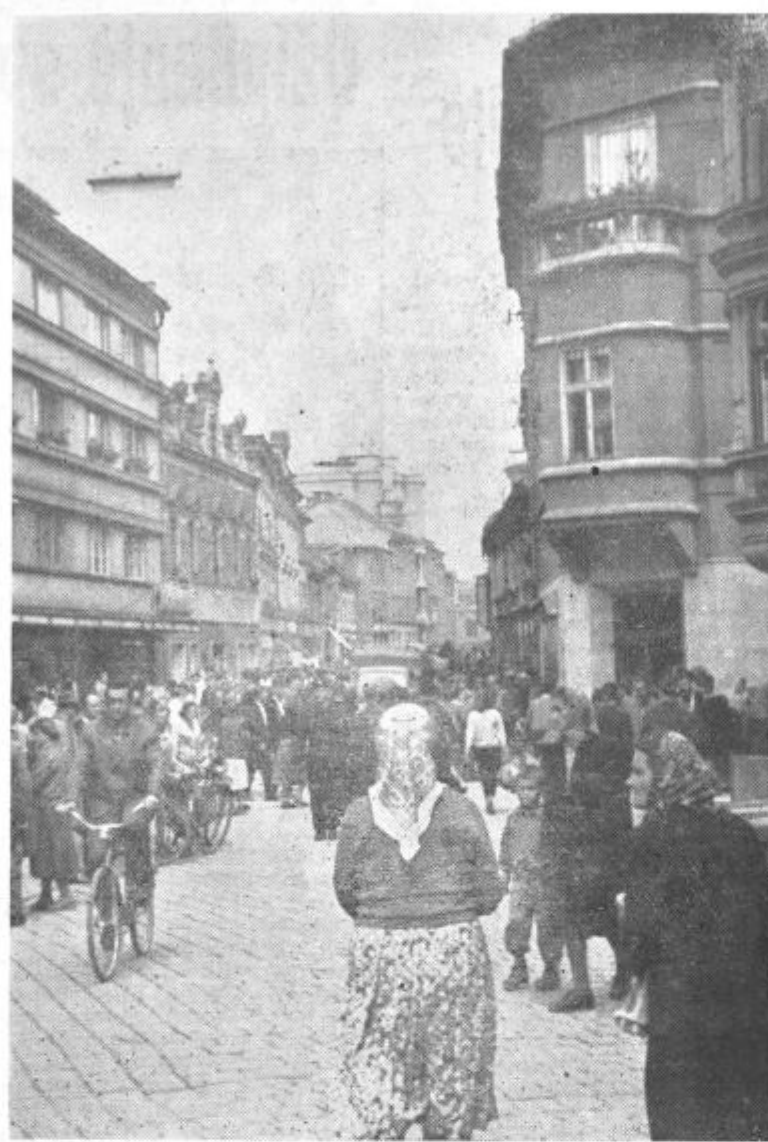
gnons« ne bo nobena čakalnica, kot se je že tu in tam slišalo, temveč lep in moderno opremljen lokal, ki bo lahko zadovoljil siehernega gosta. Odprt bo vsak dan od pete do trindvajsete ure.

V nekaj dnevih bo sprejela prve goste tudi česalnica »Zora«.

Načrti za zadnji mesec letošnjega leta so prav tako lepi. Tako bomo

med drugim dobili prodajalno »Narezek« na Tomšičevem trgu, kjer bodo nudili perutnino in celo divjačino. V načrtu pa je še ureditev tržnice, Ria, itd.

Iz vsega tega lahko povzamemo, da je že začetek reševanja in zboljšanja blagovnega prometa v Celju nadvse razveseljiv. Enake so tudi perspektive. O teh pa kdaj drugič.

Tak vrvež v trgovskem središču Celja ni slučajen. Zato je glavna skrb glede modernizacije trgovskih in drugih lokalov usmerjena tudi na predel. Zraven novih trgovin, ki jih bomo dobili te dni, je v načrtu še ureditev poslovalnice Slovenija-sport, nadalje preureditev in razširitev prostorov re stavracije Na-na itd. Stanetova ulica bo zraven tega dobila še ne kaj drugih specialnih trgovin. Kmalu bo odprta nova česalnica Zora. Na zaključku ulice pa bo zrasla nova veleblagovnica. V ta sklop spada še ureditev konfekcijske trgovine na Tomšičevem trgu.

Koristen razgovor v Žalcu

Pred kratkim je krajevni odbor SZDL Zalec sklical posvet, ki so se ga udeležili predstavniki skoraj vseh krajevnih organizacij. Poročila so bila nadvse zanimiva, ostra in kritična.

Zastopnik TVD Partizan je povedal, da urejajo igrišča, gradijo stadion, da so v teku priprave za gradnjo telovadnice itd. In vendar dela društvo skoraj brez finančnih sredstev! Znano je množično delo in dosežki na prvenstva, toda navzlic temu je zanimiva ugotovitev, da dela okrajne zveze Partizana na območju Sp. Savinjske doline ni čutili. Društvo ima blizu dva milijona dinarjev ne poravnanih obveznosti. V podobni situaciji je tudi občinska zveza Partizan, ki obljubljenih 120.000 dinarjev iz občinskega proračuna še ni dobila zaradi ne preveč založene občinske blagajne. Izrečeno je bilo mnenje, da okrajna zveza Partizan v takšni obliki, kot je sedaj, sploh ni potrebna in da bi bilo bolj smotno, če bi dotacije prejemale občinske zveze in društva.

Zelo delavno je tudi žalsko društvo prijateljev mladine, ki med

drugim vodi šolsko (160 obrokov dnevno) in mlečno kuhinjo (800 malic na dan). Prireja razne proslave, prireditve, sodeluje pri delu zavetišča za šoloobvezne otroke itd. Delo društva prijateljev mladine se je zadnja leta že tako razmahnilo, da so pred kratkim ustanovili na občinskem območju že dvanajsto društvo. Čeprav žalsko društvo prednjači s svojim delom, pa ustrezne pomoči ni deležno. Zanimivo je, da okrajna zveza prijateljev mladine temu društvu doslej ni dodelila niti dinarja pomoči. Pa še več. Pred nedavnim so v celjskem okraju razdelili 35 značk najbolj delavnim članom društev prijateljev mladine. V žalski občini ni bil nihče deležen tega priznanja. Zakaj? Kdo ve, zakaj?

Sahovski klub se lahko pohvali z mnogimi uspehi. Zalostna pa je ugotovitev, da je bila pretežna večina teh uspehov dosežena pod tujim imenom. Kako to? Ta organizacija je brez denarnih sredstev, zato išče za vsako prireditev primernega mecena, ki finansira prevozne in ostale stroške. Tako so žalski šahisti osvojili razna prvenstva pod firmo Tekstilne tovarne Prebold, občinskega sindikalnega sveta in celo invalidi so že bili. Le doma so si pod svojim imenom priborili štiri pokale, ki jih čuvajo s posebnim ponosom.

Tako so poročali še predstavniki Šoferjev in avtomobilnikov, gasilci, Ljudske tehnike, društva za naprede gospodinjstva, taborniki itd. Iz vseh teh poročil je bilo slišati eno in isto: delamo, prirejamo, dosegamo uspehe, smo med najboljšimi, toda nimamo denarnih sredstev, se stanke imamo v gostilnah (šah) itd. Edina izjema je bil predstavnik turističnega društva, ki se je pohvalil na račun strokovne in materialne pomoči, ki jo nudi Celjska turistična zveza.

Ta posvet je med drugim pokazal, da so organizacije na območju žalske občine delavne. Pokazal pa je tudi, da se mnogo dela z mladino. Končno pa je bil koristen še zato, ker je opozoril na probleme, ki jih bo treba še in še reševati.

Za smotno razdelitev in organizacijo družabnih prireditev v Celju

Če kdajkoli prej ne, potem je prav gotovo lanska zimska sezona v Celju pokazala, da je bila organizacija družabnih prireditev, plesov in podobno v našem mestu vse prej kot smotna. Bili so primeri, ko so se plesi — nekateri od teh čisto zaprtega značaja in dostopni samo vabljenim gostom — vrstili iz tedna v teden, brez premora in spet so bili meseci, ko javnih družabnih prireditev sploh ni bilo. Menda je bilo lani Celje edino mesto daleč naokrog, ki ni imelo večje javne zabave ob prehodu starega v novo leto. Zato ni čudno, če so nastajale manjše družbe, če je družabnost v mestu trpela in končno, če delovni človek pravzaprav ni imel možnosti, da bi se v zato primernem času vsaj enkrat znašel v večjem krogu ljudi, se z njimi vred razvedril in zabaval. Menda ne bo odveč, če tudi na tem mestu opozorimo na važnost in nujnost družabnega življenja.

Da bi se v letošnji zimski sezoni ne ponovila podoba lanskega leta, je Olepševalno in turistično društvo v Celju sklenilo sklicati sestanek vseh doslej znanih organizatorjev družabnih prireditev in se z njimi vred pogovoriti tako za pripravo silvestrovanj, kot pustnih zabav in drugih plesov. Društvo bo težilo za tem, da bi imeli v mestu več lepih in kvalitetnih družabnih prireditev in da bi bile le-te kar najbolj primerno časovno razporejene. Se posebej bo Olepševalno in turistično društvo apeliralo na Svobode in prosvetna društva, ki so prav tako dolžna skrbeti za zabavno življenje svojih članov in drugih ljudi.

Pobuda Olepševalnega in turističnega društva zasluži vse priznanje. Zato priporočamo, da bi jo vsi sprejeli z največjim razumevanjem in pomagali, da bo celjsko mesto tudi ta problem rešilo kar najbolj zadovoljivo.

„METKA“ modernizacija in razširitev

Industrijsko podjetje »Metka«, ki se je do 1950. leta imenovalo tkalnica hlačevine, je že v prvih povojnih letih naletelo na velike težave. Podjetje je v obnovo, modernizacijo in razširitev, ki jo je narekoval spršen trg, vložilo mnogo naporov in sredstev. Toda pomanjkanje ustreznega materiala, zlasti v prvih letih, je često vodilo do provizoričnih rešitev, ki so bile takrat trenutno utemeljene, doba njih trajanja pa je bila zelo omejena. Takrat je bilo tudi pomanjkanje investicijskih sredstev zelo pereče in so vse probleme reševali le v okviru lastnih možnosti.

S stabilizacijo in konsolidacijo pa je moralo podjetje pristopiti k načrtnemu urejanju svojih kapacitet, tehnološkega postopka in energetskih virov. Podjetje je sprejelo plan modernizacije in razširitve, pri katerem je sodeloval tudi tekstilni inštitut iz Maribora. Plan obsega dve etapi, in sicer prvo od 1956. do 1959. leta ter drugo od 1959. do 1961. leta. Osnovna načela perspektivnega načrta so:

■ **tudi ob dokončanju obeh faz bo podjetje obdržalo dosednji asortiment in drugič**

■ **v obdobju perspektivnega plana podjetje v bistvu ne bo povečalo kapacitet tkalnice, ampak bo vlagalo sredstva v konsolidacijo obstoječih osnovnih sredstev, v njihovo rekonstrukcijo, obnovo in nadomestitev ter v odpravo ozkih grl proizvodnje. Ker bo ta-**

ko izboljšal tudi tehnološki postopek tkalnice z uvedbo novih strojev namesto dotrajanih, se bo proizvodnja povečala za 15 %.

Prva etapa je dejansko že izvršena; če izvajamo gradnjo barvarne tkanin, ki je v zaključni fazi. K drugi etapi pa pristopajo sedaj. Ta bo obsegala v prvem obdobju ureditev pripravljavnice in barvarne preje. V drugem delu pa pride na vrsto modernizacija opreme v teh dveh obratih.

Sredstva za prvo obdobje druge faze so že zagotovljena v višini 19.500.000 dinarjev.

Dejanski potek rekonstrukcije podjetja je posredno usmerjen v obdržanje vloge, ki jo podjetje zavzema v kritju jugoslovanskih potreb po tekstilu. Ugotovitev, da poraba prehitve proizvodnje, je treba čim prej odpraviti. Medtem ko je znašala poraba tkanin bombažnega tipa v državnem merilu 1957. leta 9,2 kvadratna metra na prebivalca, naj bi se ta količina porabe dvignila v 1961. letu na 12,4, s čimer bi dosegli svetovno povprečje, ne pa še evropskega. Za doseg tega cilja računa perspektivni načrt razvoja tekstilne industrije v državi z 41 odstotnim povečanjem proizvodnje v 1961. letu v primerjavi s 1956. letom. V ta cikel pa se vključuje tudi industrijsko podjetje »Metka«, za kar pa mora poprej usposobiti svoje naprave in kapacitete. To pa bo doseženo z realizacijo druge etape rekonstrukcije.

J. L.

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 15. novembra

GLAVNO MESTO MAKEDONIJE — SKOPJE je počastilo obletnico svoje osvoboditve. Tako so imeli slavnostno akademijo, zraven tega pa so odprli dve razstavi. Zastopniki oblasti in organizacij pa so položili h grobnici padlih za osvoboditev Skopja veliko število vencev in cvetja.

Sobota, 14. novembra

NA POSVETOVANJU Združenja jugoslovanskih železarn in podjetij motorne industrije v Mariboru so ugotovili, da

bodo domače železarne lahko krije 40 % potreb, ostanek jekla in sive limar pa bodo morali kriti iz uvoza.

Nedelja, 15. novembra

V POCASTIVET 40-LETNICE KPJ IN SKOJ ter 15-letnice osvoboditve avtonomne Kosovsko-metohijske oblasti je bilo v Prištini zborovanje, na katerem sta pred 70.000 ljudi govorila član izvršnega komiteja CK ZKJ Svetozar Vukmanović in organizacijski sekretar oblastnega komiteja Džavid Nimani.

Ponedeljek, 16. novembra

PROIZVODNI NACRT naših premogovnikov za prihodnje leto doloku, da naj bi nakopali 11,5 milijonov ton lignita, 9,5 milijonov ton rjavega in 1,5 milijona črnega premoga. Skupaj torej 22,5 milijona ton premoga.

Torek, 17. novembra

NA SEJI IZVRŠNEGA SVETA LR SLOVENIJE so sprejeli osnutke zakonov, ki jih bodo predložili naslednja ljudska skupščina in sicer o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev, o praskih zoper javni red in mir, o delovnih razmerjih gospodinjstkih pomočnic, zakon o hišnikih in o mariborske višji tehnični šoli.

Sreda, 18. novembra

V LJUBLJANI so se sestali predstavniki ljudskih odborov in stanovskih komisij ljubljanskega okraja, ki so se pogovorili o pripravah za ocajevanje stanovanj. Po sklepu bodo stanovanja začeli ocajevati v začetku decembra, delo pa končali še isti mesec.

Komisija za odpust in sprejem delavcev

podjetja »CEVLJARSTVO — CELJE« sprejme

2 čevljarska pomočnika za vsa dela

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja.

POGLED PO SVETU

Navedimo nekaj značilnih protislovij v zadnjem času. Politični odbor Generalne skupščine je s 46 glasovi proti 26 sprejel azijsko-afriško resolucijo zoper namero francoske vlade, da bo izvedla poskus z atomsko bombo. Po dolgi razpravi se je pokazalo, da je to uprašanje za svet tako pereče, da se ob njem v OZN razbijajo že utrjene in ustaljene blokouske meje in manire. Sodeč po izidu tega glasovanja utegne začasna prekinitev atomskih poskusov postati stalna. Skoro istočasno pa je ameriški vojni minister Brucker izjavil, da bodo ZDA verjetno morale spet začeti z atomskimi poskusi, če SZ ne bo naglo privolila v proceduro inspekcije. Brucker ni osamljen. Pred nekaj dnevi je tudi de Gaulle ponovno vsemu svetu, a najmanj proti 36 državam in proti 10, ki so se glasovno v političnem odboru Generalne skupščine OZN vzdržale, zabrusil v obraz, da Francija ne bo odnehala, češ da bo francoska atomska bomba pomagala vzdrževati ravnovesje v svetu.

O tem ravnovesju je de Gaulle zadnje čase večkrat govoril. Posebno pozorno ga poslušajo Nemci, čeprav jim ni vse všeč, kar predlaga, posebno kar se tiče vzhodnih nemških meja. V račun pa jim gre zavlačevanje, ki ga povzroča v svetov-

ni politiki de Gaullova trma. Te trme se dobro spominjata Truman in Eisenhower iz leta 1944, še več bi vedel povedati pokojni Roosevelt, s katerim se de Gaulle po Jalti ni hotel sestati v Alžiru. Ob kapitulaciji nemške vojske se je nemški feldmaršal Keitel ironično začudil: »Kaj, tudi Francozi so tu?« Kaže, da se je de Gaulle vrnil na oblast zato, da bi dokazal upravičenost navzočnosti Francije v svetovni politiki. Zato zahteva sestanek s Hruščevim, češ enak sem Macmillanu in Eisenhoweru, zato zahteva dva sestanka zahodnih sil pred najvišjim sestankom, zato ponuja Alžircem »časne pogoje in priznanje hrabrosti, istočasno pa grozi z nadaljevanjem pacifikacije Alžira. Skratka, de Gaulle igra na vse, za slavo tiste Francije, ki je ni več. Kot značilen odmev njegovih izjav omenimo resolucijo glavne stranke v Maroku, da ni izključena oborožena pomoč Maroka Alžiru, če se Francija ne bo spametovala. Grožnja malega Maroka Franciji Maroko pa danes v arabskem svetu mnogo pomeni, dosti več kot pred dvema letoma. Najzanimivejši je prvi pogoj, ki ga postavlja de Gaulle za sestanek na najvišjem nivoju, da mora namreč vzdušje pomirjevanja trajati še naprej, ne pa se končati s Camp Davidom. V tem pogovoru je skrita neologičnost, lastna vselej osobnim, oblastnim ljudem, ki zahtevajo od drugih vse, sami pa ne kanijo nuditi ničesar. Za vzdušje Camp Davida je menda odgovoren tudi de Gaulle, če mu je res do mira.

Z zvezi z Alžirjem ni odveč omeniti akcijo Seku Tureja, premiera Guineje. Program njegove generalne konfederacije sindikatov Črne Afrike zajema 19 afriških držav. Seku Ture je bil 14 dni gost Bele hiše, bil je v Kanadi, v Londonu, v Bonnu, sprejel ga je tudi Hruščev. Ta akcija ima veliko privlačno moč. Naloga neodvisnih afriških držav

je, da utrjuje svojo neodvisnost, in da si prizadevajo za neodvisnost doslej še odvisnih afriških dežel, pravi Seku Ture. Ta glas bo moral prav slišati tudi Francija.

Za mir v svetu tudi ni nič prida, da je Španija dobila spet veliko priznanje od vojaških krogov Atlantske zveze. V Madrid bo prišel sam Eisenhower, obeta se tudi prihod Adenauerja. Zahodnonemški klerikalni krogi bi radi spravili Franca v NATO in tako okrepili skrajno desnico v tej vojaški zvezi. Za antifašistično javnost je gotovo izzivanje, če španski minister Castiello obenem z Oberländerjem ostentativno obišče Berlin; obščitljivo točko med Vzhodom in Zahodom. Castiello je bil viden pripadnik Francove »modre divizije«, Oberländer pa je odgovoren za množično iztrebljanje Židov in Poljakov. Taki ljudje bi danes ne smeli nastopati, če gre za to, da se stvar premirja zares hoče spreminjati v stvar mira.

Nič ni prida položaj v Ladaku, med Indijo in Kitajsko. Sam Hruščev je izjavil, da se mu zdi ta spor nesmiseln, češ, saj ne gre za strateške položaje. Ne glede na to pa so Kitajci žaljivo odgovorili na indijsko noto. Ču En Laj je predlagal, naj bi Indija kitajski odor priznala kot fait accompli in naj bi se pogajali za novo razmejitve od novih omejnih pogojev. Indija bi tako prepuštila 15.000 kvadr. kilometrov Kitajski, izgubila edino letališče v Ladaku, ne glede na moralno škodo, ki bi jo tako kapitulacija pomenila posebno za kongresno stranko, ki v zadnjem času ni brez večjih političnih težav. Podrejanje agresiji pa je vselej nevarno tudi za svetovno politiko, kajti »z jedjo raste apetit«. Pomislimo samo, kako je rastel apetit največjemu roparju vseh časov Hitlerju po Münchnu, po Čeki, po anšlusu! Če bi uspevala tu politika orožja, bi bil tu žalosten procedens za druga vojna žarišča na svetu.

Lepa obletnica Zavoda za slepo mladino v Ljubljani

S 40. letnico KPJ in SKOJ sovpada tudi jubilejno leto Zavoda za slepo mladino. Letos praznujemo namreč 40-letnico njegove ustanovitve ter 19-letnico rojstva izumitelja pisave za slepe — Louisa Braille.

Letošnjemu šolsko leto Zavoda za slepo mladino v Ljubljani je zelo pomembno, zlasti zaradi obletnice iz njegove dobe razvoja in dela. Prva obletnica sejnja leta na 22. november 1918. leta, ko je bila iz grškega zavoda repatriirana skupina slovenskih slepih invalidov. Spremljala jih je učiteljica Franja Vrhunec. Ljubljana je prve slovenske slepe vojsake zelo lepo sprejela. Takratna vojska oblast pa jim je dala stanovanje v takimenuvani belgijski vojašnici, kjer so jim bili na razpolago posebni prostori za prekalifikacijo in rehabilitacijo. Tako so bili postavljeni temelji prvega slovenskega zavoda za slepe.

Poleti 1919. leta so bili repatriirani še slovenski slepi otroci, ki so se do tedaj solali v tujini. Jeseni istega leta je bila odprta prva slovenska osnovna šola za slepo mladino v Ljubljani. Pomemben

dogodek je bilo tudi osnivanje kuratorija za slepe, ki je prevzel skrbstvo nad slepimi v Sloveniji. Po zaslugi tega kuratorija so bili repatriirani iz Avstrije še ostali slepi otroci in odrasli.

V letu 1919 so bili podani tudi prvi končni predlogi za organizirano šolstvo in skrbstvo za šoloobvezno slepo mladino in odrasle. Takratna slovenska javnost se je živo zanimala in s simpatijami spremljala nastanek in razvoj prvega slovenskega zavoda za slepe. Žal je ta zavod spetka preživljal težke čase in se je moral iz Ljubljane seliti v Kočevje. Pozneje je bil ustanovljen še zavod za odrasle slepe v Škofji Loki, cziroma Stari Loki. V predvojni Jugoslaviji so imele vse navedene ustanove mnogo težav in malo denarja. Zato se tudi niso moge zadovoljivo razvijati. Nova država pa je dala šolstvu in skrbstvu nad slepimi neprimeren večji podarek. Nastopila je lepša doba tudi za slepe. Zato je jubilejno leto, leto plodnega skupnega dela in leto pomembnih zmag v korist skupnega skrbstva za slepo mladino in za vse slovenske odrasle slepe državljane.

Boljše od polletja

CERAVNO SO BILI PROIZVODNI REZULTATI V POVPREČJU OB KONCU PRVEGA POLLETJA NEKOLIKO SLABSI, KOT V DRUGIH OKRAJH, SE JE STANJE ZADNJE MESECE NEKOLIKO IZBOLJŠALO. OBSEG PROIZVODNJE V INDUSTRIJI JE PRESEGLA V DEVETIH MESECIH PREDVIDEVANJA ZA DVA IN POL Odstotka, PORAST DELOVNE SILE PA JE V SORAZMERNI DOSEŽENI USPEHI.

Če te podatke pregledamo po panogah, ugotovimo, da so največje uspehe dosegli kovinska, živilska, tekstilna in deloma lesna industrija. V zaostanku s planom je še nekovinska industrija, kemična, črna metalurgija in predvsem industrija gradbenega materiala.

Izpad predvidene proizvodnje v nekovinski industriji lahko deloma

pripišemo prenehanju obratovanja podjetja »KAMBRUS«. V Libojah so hkrati imeli težave pri nadglazurni in prodorni peči in so zaradi tega morali pospešiti obratovanje okroglih peči — deloma tudi zaradi redukcije električnega toka. V tej panogi velja omeniti ozko grlo steklarne v Rogaški Slatini, ki ga predstavlja groba brusilnica.

Kaže, da je reden pojav, da »EMAJLIRKA« dviguje povprečje doseženih uspehov v kovinski industriji. Analiza proizvodnje v tem obdobju pa hkrati pokaže ugodno sliko tudi v Gorenju. V kovinski industriji pa domala ni podjetja, ki ne bi planske obveznosti presežlo, čeprav tudi v tej panogi obstajajo hude proizvodne težave.

V kemični industriji so imeli precej težav z uvozom surovin in tudi pri prodaji. Vendar je treba pohvaliti nekatere izboljšave proizvodnega postopka v Cinkarni.

Neugodno vreme še naprej sprči primitivnih proizvodnih postopkov povzroča gradbeni industriji precejšnje preglavice. Ta panoga je v devetih mesecih uresničila le 68,3 odstotka planirane proizvodnje. V septembru pa ni dosegla niti lanskega proizvodnje. Kaže, da bodo zlasti v industriji gradbenega materiala potrebni veliki napori, če bodo hoteli uresničiti naloge, ki jih v tem letu pred njih postavlja družba.

Lesna industrija je glede proizvodnje na nivoju plana, lepe uspehe pa so dosegli v »Savinji«, kjer so dokončno rešili problem izdelave embalaže in izboljšali proizvodni postopek pri izdelavi pohištva. V Sentjurju je na letošnjo proizvodnjo vplivala okvara polnožmerenika, ki je normalno proizvodno zavrla polna dva meseca.

Ceprav povprečni rezultati v tekstilni industriji v pr. merjavi s planskimi nalogami niso najbolj bleščeči, zapazimo ravno tu izrazite pozitivne momente. Tako so v METKI do septembra dvignili proizvodnost kar za 33 odstotkov, v Polzeli le nekoliko manj, v Preboldu pa so se rešili nekdanjih nevednosti s prodajo blaga. Tam imajo še nekaj težav s kosmatilnico in previjalnico, kjer delajo v treh izmenah.

Če te rezultate seštejemo, ugotovimo, da se je proizvodnost v devetih mesecih dvignila nad 6 odstotkov in da tudi v industriji gospodarski pokazatelji kažejo na bistveno stopnjevanje proizvodnje.

Velika stiskalnica v »Emajlirki«

V soboto ni bilo klobas

Zakaj je sanitarna inšpekcija začasno prepovedala prodajo mesnih izdelkov? — Upravičena zahteva dr. Kovača.

Pretekli teden smo obiskali dr. Kovača, veterinarskega inšpektorja, ki nam je o poostreni kontroli in higienijskem delu v mesarski stroki povedal tole:

Naša prizadevanja stremijo za tem, da bi prevoz mesa po celjskih ulicah (enako velja tudi za druge kraje) od klavnice do mesnic in večjih potrošnikov bil higienijskejši. To pomeni, da meso ne bi prevažali v odprtih vozičkih in ga nosili v sekerih, temveč da bi za to uporabljali zaprta vozila, če ne že hladilne prevozne avtomobile. Na tem bomo odločno vztrajali, ker menim, da je od tega v dobri meri odvisno tudi zdravje prebivalcev. Istočasno bo treba urediti, da se bodo gostinski obrati in večji potrošniki oskrbovali iz ene mesnice.

Druga pomembna zahteva, ki jo odločno zagovarjamo, je, da se mora v klavnicah veterinarska inšpekcija vršiti ves čas, ko traja proizvodni postopek. Tega doslej namreč ni bilo. Najumestnejša rešitev bi bila, da se za kontrolo delovnega postopka v klavnicah namesti poseben veterinar.

Istočasno pa bi bilo treba rešiti vprašanje »KOTEKSA«, ki ima svoja skladišča tik zraven predelovalnice mesa, kar je iz higienijskih razlogov nevarno.

ILUSTRACIJA

Se isti dan, ko smo o teh problemih govorili z dr. Kovačem, je v Celju sanitarna inšpekcija neodvisno od tega to trditve podprla z za Celjane presenetljivim ukrepom. Prepovedala je prodajo mesnih izdelkov in odredila pregled vseh izdelkov, ki so še na zalogi. Ugotovili so namreč, da je koncentrat solitnega nitrita, ki ga dodajo mesnim izdelkom, da obdrži rdečo barvo, premočan in lahko škodi zdravju. Tako so ta dan ravno zaradi ne-

učinkovite veterinarske kontrole ostali Celjani brez mesnih izdelkov. Hkrati pa to pomeni tudi veliko gmotno škodo za mesarsko podjetje.

KAKO SE JE TO ZGODILO

Pretekli petek so dali v prodajo prve mesne izdelke iz te predelave, kjer so uporabili novo primes, in sicer najprej v gostišče »Majolka« in v bolnišnico. Toda še isti dan so iz gostišča in iz bolnišnice reklamirali blago, češ, da na njem nekaj ni v redu. Direktor podjetja je takoj odredil, da se blago zamenja z drugim in obvestil ustrezne organe. Sanitarna inšpekcija je ugotovila, da je v mesu premočan koncentrat solitnega nitrita, kar bi lahko povzročilo hude posledice. Prodajo so takoj ustavili in blokirali vse zaloge.

KDO JE ODGOVOREN ZA TO ŠKODO?

Ta primer zgovorno potrjuje, da so prizadevanja dr. Kovača umestna in da ga morajo podpreti vsi ustrezni forumi in vsa javnost. Gotovo je namreč, da bi do tega ne prišlo, če bi bila veterinarska kontrola v mesnici učinkovita in stalna.

NOVI STROJI ZA MOSKO IN ZENSKO KROJAŠTVO V CELJU

Mosko in žensko krojaštvo Celje bo letos že drugič nabavilo dodatno strojno opremo iz uvoza. Glede na razpoložljiva devizna sredstva v centralnem deviznem skladu se je podjetje odločilo, da si izpopolni strojni park.

Mosko in žensko krojaštvo bo z nabavo strojne opreme žvižalo realizacijo, obenem pa gledalo, da bo strankam zagotovilo ustrezno kvaliteto in najkrajše izdelavne roke. Ker pa podjetje izdeluje tudi konfekcijo, bodo imeli poštošniki tudi pri tej večji izbiri.

IN BONA FIDE

Ko proučujemo gospodarsko problematiko, dosežene uspehe pa ne uspehe, se pri nas vselej poslužimo istih pokazateljev — razmerja obsega proizvodnje in števila zaposlenih. To je do neke mere prav, vendar samo do neke mere. Proizvodnost je namreč le eno merilo do brega gospodarjenja; merilo, ki pa nam največkrat ne pove vsega. V gospodarstvu uspehe merimo tudi z ekonomičnostjo podjetja, kar nam pokaže razmerje stroškov in prihodkov, kar nam pokaže razmerje vloženih sredstev v podjetje in prihodkov proizvodnje. Ta dva pokazatelja pa največkrat naše gospodarske analize v občinskih in tudi okrajnem merilu le redko obravnavajo. Morda se to zdi nepomembno, toda razumljivo je, da večja proizvodnja s pomočjo prekomernih stroškov ali pa z nepravilno in premalo izrazo osnovnih sredstev pomeni v ekonomskem smislu neuspeh, čeprav morda ob tem beležimo visoko proizvodnost.

Zato bi brezpogojno vsaj v okrajnem merilu morali ustanoviti neko skupino ekonomistov, ki bi nenehno zasledovala razvoj gospodarstva in posameznih podjetij po teh treh osnovnih kriterijih in na podlagi še nekaterih drugih dosežkov sodobne ekonomije. Vedeti namreč moramo, da se tudi v večini podjetij ne bo rijo načrtno s temi problemi, ker jih ali ne poznajo (kadrovska vprašanja), ali pa ker to presega njihove trenutne potrebe, čeprav delajo v dobri veri. Morda bo kdo rekel, da je to naloga Zavoda za plan ali pa Zavoda za napredek gospodarstva. Pa ne drži. Zavod za plan ima svoje določene obsežne naloge, Zavod za napredek gospodarstva ravno tako in zadovoljni smo lahko, da smo v celjskem okraju pri ustanovitvi te ustanove imeli tako srečno roko. Gotovo pa je, da bi oba s pridom lahko koristila izsledke skupine, ki bi analitično obravnavala stanje v gospodarskih organizacijah.

Ko govorimo o tem problemu, moramo namreč vedeti, da je pari-

tefa cen proizvodov naših gospodarskih organizacij na neki umetni osnovi, ki je posledica administrativnega gospodarjenja iz prejšnjih let. S postopnim uravnoteženjem paritete cen z ekonomskimi zakoni in z abstrahirano profitno stopnjo, pa bodo brez dvoma vsa tista podjetja, ki sicer izkazujejo ob sedanjem načinu proizvodnje razmeroma visoko proizvodnjo, pa poslujejo neekonomično ali nerentabilno, zašla v hude težave. Tedaj bi se samoupravni organi v podjetjih znašli v težavnem položaju, ki bi za njihove moči ne bil rešljiv. Zavedati pa se moramo, da je naloga občinskih zborov proizvajalcev in okrajnega zbora prav v tem, da usmerja gospodarstvo in pomaga tam, kjer je potrebno — torej tu, ker je potreba očitna.

Morda bo kdo rekel, da je to neumestno, da bo zahtevalo nove izdatke, saj bi v taki analitski skupini morali delati najposposobnejši ljudje. Vendar je ravno ta ugovor silno neumestn, ker je očitno, da bi se ti personalni izdatki visoko obrestovali.

KAJ JE DELAL DELAVSKI SVET?

V ponedeljek je začela pred Okrožnim sodiščem v Celju razprava zoper bivšega upravnika Kmetijskega gospodarstva Zovneke in s obtoženo. Ta čas, ko poročamo o zadevi, razprava še traja, vendar kaže opozoriti na eno zanimivost, ki je izzvenela iz dela postopka.

Obtožnica zoper Kovačiča in Habatove obsega preko 20 strani in bi ne imelo smisla naštevati vseh podrobnosti. Zanimiv pa je primer, da so se Habatovi ob skrajno malomarnem poslovanju upravnika, in mirno lahko trdimo, ob nedelavnosti organov delavskega upravljanja, samo z eno mahinacijo lahko koristili za več sto tisoč dinarjev. Na videz so prodali posestev drogove za hmeljsko žičnico pod imenom dveh kmetov (Klančnik in Brinovec), ki

dejansko nista obstajala. Posestvo teh drogov ni nikdar prejelo. Brez dvoma je že tu hud kazenski prekršek, še hujše zadeva zvemi, če vemo, da je podobnih primerov še več.

Predsednik senata je med razpravo nazorno povedal — da tako gospodarjenje, kot je bilo na Zovneku, ni vzdržno v nobenem sistemu; najmanj pa pri nas, ko so podjetja dejansko v rokah proizvajalcev. Možna pa je tudi, če so organi delavskega samoupravljanja zastopali, če so odmrinjeni in če nimajo nobene besede pri upravljanju podjetja. Smelo bi bilo trditi, da je podobnih primerov še več, vendar se moramo odkrito postaviti na stališče, da je podjetje last družbe in zato je dolžnost proizvajalcev, da s pomočjo organov samoupravljanja povsod kjer so še znaki takih pojavov, odločno ukrepano in že zatrejo možnosti za okoriščenja in samovoljo. Vemo, namreč, da je prav samovolja največkrat pobudnik kaznivih dejanj zoper družbeno imovino.

Primer iz Zovneke prihaja ravno ob času, ko družbeni in politični organi vse bolj postružejo pomen odgovornosti vodilnih oseb navzgor in napram kolektivu. Ta primer pa nam je hkrati lahko živo opozorilo, kaj se lahko zgodi, če pustimo nekemu, da dela po mili volji in niti ne kontroliramo, če njegovo početje povzroča koristi ali škodo!

Pomota

NAPACNA TARIFNA POSTAVKA

Obratni telefon je zabrnel: »Jaka Kamra naj pride v direktorjevo pisarno!«

Jaka si je za silo osnažil od olja zamašeno delovno obleko. Ugriznil se je v spodnjo ustnico in se skušal spomniti, kdaj in kje ga je kaj polomil. Ne, Jaka Kamra že nikoli! Stekel je preko dvorišča. Pred poslopjem uprave se je ustavil in se trknil s pestjo po betnici: »Sem mar res kaj zagrešil?«

Vzravnal je telo, potrkal in vstopil.

V pisarni so ga čakali mojster Skaka, nadmojster Spaka, obratovodja Kekec, direktor Brca in brhka direktorjeva tajnica Cenča.

Začel je mojster Skaka.

»Tovariš Jaka Kamra. Ob novem letu je bil sprejet nov tarifni pravilnik. To menda veš, kajne?«

»Ja, ja seveda vem,« je Jaki zletel z jezika, pa se je hitro ugriznil, da ne bi izblebetal, kako grdo je preklinjal tedaj.

»Za tvoje delovno mesto sicer nimam zadovoljive kvalifikacije,« je nadaljeval nadmojster Spaka,

»vendar smo te vtaknili v novo tarifno postavko.«

»Kaj pa je spet to?« je Jaka pomislil. Rekel pa ni ničesar. Bi že, pa v podjetju velja pregovor: Delaj in molči! Stokrat zini, ničesar ne reci! Iz zadrege ga je rešil obratovodja Kekec. Dvakrat, trikrat si je pihnil v metlaste brke, kakor da ga sili oslovski kašelj in zagrgal.

»Nova tarifna postavka pomeni nov plačilni razred. Najbolj bo občutila denarnica, ta vražja, ne-nasitna grdoba!«

»Hm,« je pomislil Jaka Kamra, »razred in denarnica.« To vem, da sem napravil osem razredov osnovne šole. Tudi denarnico imam. Zena Lizika jo tudi ima. Tudi to vem, da sta obe zmeraj prazni. Sakramentirani jaz, sakramentira Lizika, v denarnicah pa se pri vsem sakramentiranju prav nič ne pozna.

»No, ja,« se je dvignil direktor Brca. »Mhm, tovariš Jaka Kamra, za tebe so lepi obeti. Računaj: od prvega prvega po tisoč sedemsto dinarjev. Danes pa smo prvega

desetega. Deset mesecev. To pomeni desetkrat tisoč sedem sto dinarjev. No, tovariš, koliko znese vse skupaj?« je direktor prodorno pogledal ponižno ovčico.

Jaka se je ugriznil v obe ustnici in še v jezik. Strela z jasnega neba! Desetkrat tisoč sedem sto! Ko bi bila le Lizika tu! Samo hipec, kaj hipec, tisočinka sekunde in vsota bi bila proč.

Jaka je spet požrl slino, odkašljal se je, se narahlo pripognil, da je beseda laže zletela z jezika.

»Kar precej!«

»Hahaha, tisoč sedem sto, se pravi desetkrat več, no ja, je ravno toliko, kakor se reče deset tisoč sedem sto...« je »zračunal« direktor, tovariš Brca in se elegantno obrnil.

Jaka je tuhtal in tuhtal. »Deset tisoč sedem sto? Gospod Brca se je užtel. Nanese vendar sedemnajst tisoč!«

»Ne, užtel ste se!« je junaško povedal Jaka Kamra. »Desetkrat tisoč sedem sto je sedemnajst tisoč!«

In vsi predpostavljani so zgrbančili čela! »No ja, seveda. Direktor je mislil prav, povedal pa je narobe. Jaka, desetega novembra slavi našo podjetje svoj praznik. Takrat ti bomo že izplačali tvoje!«

Hvala!

Dom ga je čakala Lizika. Preljuba in »žlahtna« Lizika! Nič ni vedela, ničesar ni slutila, o srce Jakovo! Ko sta se poročila, sta jedla v oblikah krompir. Zdaj, za deseto obletnico bodo na mizi pohani piščanci.

Drugi dan zabrni telefon: »Jaka Kamra naj se takoj zgasi v direktorjevo pisarno!«

Jaka je hrknul enkrat, hrknul dvakrat, si pomel roke in si pihal v murkast nos.

»Grem, da mi izplačajo sedemnajst tisoč dinarjev.«

Potrka in vstopi.

Sprejela ga je tajnica. Tako ljubko se mu je posmihala. Potem je segla v mapo in iz nje potegnila popisani papir.

»Pomota, tovariš Kamra...«

»Kakšna pomota neki?«

»Po nekajkratnih preverjanjih smo ugotovili, da ste prejeli vse od novega leta previsoko plačo.«

»Ampak tovarišica!«

»Vaš dolg znese natanko tisoč sedem sto dinarjev, kar vam bomo odtegnili pri oktobrski plači.«

»Na svidenje!« je začivala brhka tajnica za bežečim Jakom.

Na, te preplete pomote in tarifne postavke.

D. R.

S SEJE OKRAJNEGA ZBORA PROIZVAJALCEV V CELJU

Iztrošena strojna oprema je osnovni problem naše industrije

Včeraj je zasedal zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Celje. Razpravljali so o nekaterih ugotovitvah analize zaključnih računov gospodarskih organizacij. Pri tem so se predvsem pomudili pri vprašanju obnavljanja osnovnih sredstev industrijskih podjetij, koriščenja amortizacije in ob investicijskem vzdrževanju.

Analiza notranjega poslovanja gospodarskih organizacij nam pokaže težnjo padanja materialnih

stroškov in prihodkov preteklem letu, ostali pokazatelji pa so domala nespremenjeni. To se pravi, da v industriji v prvem obdobju letošnjega leta glede tega napram preteklemu letu skoraj ni kakih kvalitativnih ali pa tudi negativnih premikov.

Hkrati lahko ugotovimo, da stroški vzdrževanja relativno in absolutno skoraj v vseh panogah gospodarstva rastejo in sicer iz razumljivega vzroka, ker je iz leta v leto izrabljenost osnovnih sredstev večja.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI OBLO

CELJE

razpisuje mesto

DIREKTORJA

podjetja Plinarna-vodovod-razsvetljava v Celju.

Pogoji: srednja tehnična šola — kemijski oddelek s 5-letno prakso na vodilnem položaju podjetij slične panoge, oziroma nepopolna srednja šola z najmanj 10-letno prakso na vodilnih položajih tovrstnih podjetij.

Prošnjo se vlagajo pri Občinskem ljudskem odboru Celje do 7. decembra 1959. — Poleg življenjepisov s natančnim opisom dosedanjih delovnih mest, je treba predložiti še zadnje šolsko spričevalo in potrdilo, da zoper interese niti uveden kazenski postopek.

Pomožna šola in najstarejši šolski odbor v Celju

Na Pomožni šoli v Celju, ki je bila ustanovljena leta 1946 in ki so njeno ustanovitev terjale povojne razmere, ko je bilo mnogo otrok v vojni tako ali drugače prizadetih in za normalno šolanje onesposobljenih, uspešno dela najstarejši šolski odbor. Predsednik odbora Riko Presinger nam je rad ustregel s podatki, iz katerih je moč razbrati veliko prizadevanje in skrb, velike napore, ki jih je učno-vzgojno osebje zavoda vložilo v človekoljubno in plemenito akcijo, kakršna je v vzgoji defektnih otrok in njihovem vračanju nazaj v življenje, na mesta, ki jim v naši družbi gre. Da je bilo in je tako delo težavno, o tem ne bi bilo treba posebej govoriti; razen pedagoških težav pa so bile in so še vedno težave okrog prostorov in se je pouk vršil v treh izmenah.

Šolski odbor je vseskozi aktivno spremljal delo zavoda in se trudil, da bi hkrati z učno-vzgojnimi kadrom omogočil mladini čim boljši razvoj. Tesno je sodeloval pri izvajanju novega učnega načrta, ki je bil sprejet v šolskem letu 1958-59 in katerega cilj je v vključevanju učne snovi z osnovnimi življenjskimi potrebami našega časa. Vzgojni kader je skušal v tem kratkem obdobju uveljaviti pri svojem delu vse tiste osnove pozitivnega učenja, ki jih narakuje vsesplošni razvoj. Pri tem je imel velike uspehe, toda premalo opore s strani staršev. Največja ovira je bila tudi v tem letu v pomanjkanju učnih prostorov. Pouk se je vršil v treh izmenah, kar je nevedrno, saj je že samo popoldanski pouk za učence Pomožne šole neprimeren. Zaradi tega sta uprava zavoda in

šolski odbor sestavila resolucijo, v kateri sta predlagala gradnjo nove pomožne šole. Pričakujejo, da bo šola v doglednem času zares dobila svoje poslopje. Tudi delo v političnih delavnicah je bilo napredovalo kljub pomanjkanju prostorov. Da bi zadostili delovni terapiji, so v zavodu na novo uvedli primerno jutranjo in večerno gimnastiko ter gojenice načrtno seznanjajo z lažjimi gospodinjstskimi deli.

Spricho izpolnjenega učnega načrta namerava vodstvo šole ustanoviti tudi šolsko zadrugo, ki bi bila ena izmed oblik sodobne aktivnosti in bi pripomogla k izpolnitvi vrzeli v šolskem organizmu. Pri tem bo seveda treba poiskati najprimernejšo obliko, kako pritegniti vanjo otroke.

Logopedsko delo se je v šolskem letu 1958-59 vršilo za domače učence na matični šoli, za učence od zunaj pa na šolski polikliniki. Obravnavali so skupaj 77 otrok. Od teh je na prvem mestu seslanje, nato jezanje, rotacizmi, naglušnost in tri najst primerov ostalih hrb, ki ne spadajo v nobeno od naštetih skupin. Psihična podpoprečnost nekaterih učencev in nezadostno domače pri-

zadevanje za popravilo govora je vzrok, da uspeh ni bil popoln. Od sigmatizmov je bilo popolnoma popravljenih 14, 11 pa jih še potrebuje vaje, od jecavcev potrebuje vaje še 16 pacientov. Razmerje med ozdravljenimi in terapiji še potrebnimi je pri rotacizmih 3:6, pri logopatih 2:11, medtem ko si gluhi oziroma naglušni govora ne morejo pridobiti v enem letu.

Na šoli je tudi pionirska organizacija. Učenci so vključeni v odred Borisa Kidriča. V okviru pionirske organizacije delajo na zavodu različni krožki: pevski, dramski, risarski in krožek za ročna dela. Pionirski pevski zbor je skupaj z dramskim krožkom uspešno nastopil na svečani akademiji, posvečeni 40. obletnici ustanovitve KPJ, ki je bila v Gaberju.

To je samo nekaj skopih podatkov iz življenja te ustanove, o kateri redko kdaj slišimo. Vsa naša socialistična družba se trudi, da bi tej mladini nudila čim boljši razvoj, zato ji daje vsako leto precejšen delež ustvarjenih sredstev. In prav je tako. Naša mladina si mora pridobiti znanje, ki ga bo v bodočem življenju potrebovala.

Konjiška delavska univerza pred startom

Te dni se je prvič sestel upravni odbor konjiške delavske univerze. Splošen pregled izobraževalnega dela v občini, ki se je z večjo razgibanostjo pričelo pred dvema mesecema, je pokazal že

precejšnje konkretne uspehe in seveda istočasno tudi naloge, ki jih bo potrebno opraviti še v letošnji zimski sezoni ob pomoči političnih in gospodarskih organizacij. Nekatere oblike izobraževanja so sedaj v zaključnih pripravah (tečaj angleščine v KOSTROJ-u krojaški tečaj, šola za starše, seminarji za člane organov upravljanja itd.), dokaj uspešno pa že deluje večerna politična šola. Že pred dobrim mesecem je v tovarni usnja pričel tečaj za kvalificirane delavce, ki prav tako dobro poteka. Nekoliko premalo zanimanja pa je bilo za tečaj večerne gimnazije, kar kaže razmeroma nizko število prijavljenih. V teku pa so še priprave za ustanovitev posebne oddelke srednje ekonomske šole iz Celja, ki bi predvidoma začela s predavanji v začetku prihodnjega leta.

Obsežno in odgovorno delo, ki si ga je upravni odbor že začrtal za prihodnje leto v okvirnem programu dela, narekuje tudi večjo potrebo po finančnih sredstvih, da bi tako zagotovili njeno redno delovanje. Za letošnje leto so za kritje tekočih potreb dale v glavnem sredstva gospodarske organizacije. Za prihodnje leto pa je upravni odbor predlagal organom upravljanja v podjetjih, da bi odstopili 15 % denarja iz sklada za kadre, kar bi predvidoma zneslo okoli 900.000 dinarjev. Seveda bo potrebno ob tej priliki pojasniti, da bo delavska univerza predvsem uporabljala in izobraževala delavce strokovno, gospodarsko, politično itd., kar bo seveda v korist podjetij. Mimo tega pa bo prav tako potrebna še dotacija iz občinskega proračuna.

Za lažje delo je upravni odbor izvolil več pomožnih komisij. Njihova naloga bo predvsem, da bodo pripravile programe za konkretno izvedbo izobraževanja na določenih področjih. Tudi izobraževalni centri, ki so v nekaterih večjih krajih občine že ustanovljeni, bodo imeli odgovorno nalogo, saj bodo vodili in usmerjali izobraževanje v svoji okolici. Upravni odbor delavske univerze je z nekaterimi spremembami in dopolnitvami sprejel že pravila, njeno ustanovitev pa bo v kratkem potrdil še ljudski odbor.

L. V.

BREZ KOMENTARJA

V Celju so predvajali ljubko mladinsko igrico »Janko in Metka«. In Smarčan se je odpravil z otrokoma v teater. S širokimi očmi sta malčka spremljala življenje na odru in z glasnimi vzkliki dajala duška notranjemu doživljanju. Pa se ti srdito oglasi neka starejša dama:

»Ti bedasti starši, ki vodijo otroke v gledališče, da delajo samo nemir in motijo predstavo.« Z vsjo zvišenostjo je ošlinila skromnega Smarčana. Otroška predstava je bila ob treh popoldne in Smarčan ni mogel doumeti, kako se je pregrešil, zato je vdan samo zazijal.

Sotelski

Slovenska noviteta NA CELJSKEM ODRU

Slovensko ljudsko gledališče v Celju bo v petek, 27. t. m. ob 20. že četrtri odgnilo premierski zastor, ko bo uprizorilo dramatisacijo povesti Vladimirja Levstika »Gadje gnezdo«. »KASTELKA«, kakršen je naslov nove slovenske drame, prikazuje trpečo slovensko mater, ki padajo nanjo bremena vojne, in usodo mnogih mladih ljudi v vojni vihr. Levstikovo priznanje ljubezni do domače zemlje in slovenskega ljudstva, ki ga je izkazal v povesti »Gadje gnezdo«, je uspelo preliti v odrsko

besedilo Herbert Grün, ki je za brisal časovne in politične opredelitve, se izognil krajevnim imenom in napravil dramo, ki govori o popolnem nesmislu in protinavnosti vsakega vojskovanja.

Dramo je režiral Branko Gombač, sceno je zasnoval arh. Sveta Jovanović, kostume pa Alenka Barti-Serševa. V naslovni vlogi nastopa Angelca Hlebecetova, sodelujejo pa: Pavle Jeršin, Janez Eržen, Volodja Peer, Marjanca Krošliva, Vera Perova in ves ansambel.

BeS

Uprava Slovenskega ljudskega gledališča v Celju razpisuje sporazumno s Svetom za prosveto in kulturo OLO Celje

nagradni natečaj

za tri izvirna dramska dela. Rok za oddajo del je 15. maj 1960. Avtorji naj svoja dela vložijo pod šifro, prilože pa naj kuverte s svojim pravim imenom in naslovom. To kuverto bo žirija odprla po podelitvi nagrad.

Eno od nagradjenih del SLG poklonijo Okrajnemu Svetu Svobode v Celju, eno pa dalo na razpolago SNG v Ljubljani.

I. nagrada din. 200.000
II. nagrada din. 150.000
III. nagrada din. 100.000

Nagracjemcem s primeru uprizoritve zajamčene vse pravice po zakonu o av-

torskih pravicah. Po podelitvi nagrad bo žirija objavila strokovno mnenje o nagradjenih delih. SLG si pridržava pravico do odkupa nenagradjenih del. Žirijo sestavljajo prof. Tine Orel kot predsednik, član pa so: dr. Vladimir Kralj, rektor AIU Ljubljana, Vasa Predan, dramaturg RTV Ljubljana, prof. Anton Jančič, Celje, prof. Vlado Novak, Celje, prof. Uroš Kraigher, Ljubljana in Fedor Gradišnik, upravnik SLG Celje.

Zaželena so dela s sodobno problematiko.

Uprava Slovenskega ljudskega gledališča Celje

Tovariš učitelj, protestiram!

Učitelj v razredu predava. Nekdo je potkal na vrata (ali pa tudi ne) in planil v razred. Otroci v razredu se ozejo v enega učenca, kajti prišlec je bil njegov oče.

Tovariš učitelj, je zagrmel prišlec nad presenečenim pedagogom, ste vi dali mojemu fantu slab red? Protestiram! Fant se doma pridno uči, sam ga nadzorujem. Cel plaz besed je deževal na učitelja pred razredom, ki je napeto poslušal, kako nekdo (vendarle) nahruji tudi učitelja...

To se je pripetilo v Celju na II. osemletki. Sicer pa to ni osamljen primer. Nekateri ljudje se narobe razumeli reformirano šolo in si dovoljujejo reči, ki so obsojanja vredne. Možak, ki je v pričo sina in vseh otrok interveniral zaradi slabega reda, je storil veliko napako, ki bo škodovala ugledu učitelja, ki bo vplivala na učenje celotnega razreda, najbolj pa bo v škodo njegovega sinu samemu. Se bo fant v bodoče učil, če ve, da ima v starših tako »odločne« zagovornike? Ne maram biti prerok, toda ta sin bo za družbo in starše še velika preglavica, če ne bo deležen drugačnega zgleda in vzgoje.

Na roditeljskih sestankih k sreči večina staršev sodeluje, se zanima za uspehe svojih otrok, sprejema nasvete poklicnih vzgojiteljev. So pa tudi takšni vmes, ki jim sestane staršev na šoli služi samo za »bojno polje«, kako bi za svoje otroke priborili čim boljše ocene. Starši namesto otrok samih. Je red merilo, ali je znanje tisto, kar daje človeku ceno?

Večer opernih arij

V ponedeljek, 23. t. m. bo v veliki dvorani Narodnega doma koncertni večer izven abonmaja. Na sporedu bodo arije iz znanih oper (Figarova svatba, Sevilski brivci, Evgenij Onegin, Prodana nevesta, La Boheme, Rigoletto, Sadko, Don Pasquale in Traviata). Občinstvo bo lahko poslušalo prave naše opere. Nastopili bodo Ladko Korošec, Janez Lipušček, Marcel Ostačevski in Sonja Ho-

Res je čudno, da se nekateri še sedaj niso seznanili z neogibno stvarnostjo. Naša družba ne potrebuje ljudi z izpričevali, temveč strokovnjake, umsko dorasle in sposobne ljudi. Mišljenje, da se z osebnim stikom z učiteljem, z intervencijami in protesti da doseči za otoka boljše kos kruha, ko bo otrok dorasel; to je vendar jalovo. Časi, ko so bogati starši mogli kupovati dobra spričevala za svoje ljubljence pri neodgovornih, da celo prosulih pedagogih, so že zdavnaj minili.

Za popoln uspeh reformirane šole je neizbežno potrebno tudi to, da starši reformirajo svoj odnos do svojih otrok, do šolskih zavodov.

Nova strokovna šola v Celju

Pred dnevi je začela s svojim rednim delom nova strokovna šola in sicer poslovodska šola oziroma tako imenovana Šola za visokokvalificirane delavce v trgovini. Ze več let so opozarjali zastopniki trgovine in prosvetni delavci na potrebo za ključne strokovne izobrazbe v trgovini, ki bi dajala visokokvalificirane trgovske delavce. Spricho vloge, ki jo ima trgovina v našem gospodarstvu, kar se tudi kaže v dodeljevanju investicijskih sredstev, je postala ta zahteva pereča in neodložljiva. Trgovinska zbornica je sicer prirejala v lanskem in letošnjem letu nekaj tečajev kot pripravo na strokovne izpite za naslov visokokvalificiranega trgovskega delavca. Vendar so bili tečaji namenjeni predvsem kot pomoč starejšim kadrom, ki jim še ni bil priznan ta naslov. Z novo šolo, ki bo dvoletna, pa pričnemo redno šolanje in sistematično strokovno izobraževanje. Pogoj za vpis sta kvalifikacija in 4-letni staž kvalificiranega trgovskega delavca.

Z letošnjim letom sta pričeli dve taki šoli v Sloveniji in sicer v Kranju ter Celju; v ostalih okrajih še niso dokončali potrebnih pripravilnih del. Celjska šola dela kot poseben oddelk na Trgovski šoli, ki je z letošnjim letom postala center za izobraževanje delavcev v blagovnem prometu.

Ob otvoritvi so prve slušatelje pozdravili in jim želeli mnogo uspeha predsednik odbora za vzgojo kadrov pri okrajni trgovinski zbornici tov. Leon Milnarič, tajnik zbornice tov. Risto Gajšek in ravnatelj Trgovske šole prof. Ludvik Rebeušek.

Ravnatelj Lenasi - šestdesetletnik

Te dni slavi šestdesetletje svojega plodnega življenja ravnatelj celjske ekonomske šole tovariš Konrad Lenasi.

Sin slovenskega Krasa, iz Istra-tovic na Pivki, je odšel iskati srednješolsko izobrazbo v Ljubljano. Tu ga je sedemnajstletnega gimnazijca vtaknila Avstrija v vojaško suknjo in ga 1917. poslala v Romunijo, nato na italijanske fronte. Sele po razsulu avstro-ogrske monarhije je utegnil maturirati na višji realki v Ljubli. Po visokošolskih študijih, ki jih je opravil na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino in premet, se je odzval povabilu tržaške Edinosti in njenega predsednika, voditelja tržaških Slovencev dr. Jože Wilfana, naj bi se z ostalo tržaško slovensko inteligenco zaposlil na Tržaškem. Toda odločitev so mu preprečili fašisti: kot nezajelen napreden slovenski inteligent, je po krajši zaposlitvi moral zapustiti rodne kraje in si poiskati zaposlitev v osvobojenem delu domovine. Tako ga torej 1929. leta najdemo kot profesorja ekonomsko-komercialne vede na celjski dvorazredni trgovski šoli. Hkrati s svojo življenjsko obletnico slavi tedaj tudi 30-letnico, odkar se je posvetil vzgoji gospodarskega kadra.

Okupator ga je 1941. z drugimi naprednimi tovariši odslovil s tega odgovornega mesta. Zato pa je naša ljudska oblast, ki je bilo treba zastaviti na novo tudi na področju našega strokovnega šolstva, zaupala prav profesorju Lenasiju, kot razglednemu in izkušnemu gospodarskemu pedagogu, organizacijo in vodstvo naše nove »trgovske šole«. Ekonomski in družbeni stvarnosti nove Jugoslavije ozki okvir bivše trgovske šole ni ustrezal. Zato je bila po osvoboditvi nujna njena organizacija v štiriletno srednjo gospodarsko šolo, ki naj bi vzgajala strokovnjake za vse panoge našega gospodarstva. In če je 1951 svet za kulturo in prosveto LRS ocenil izobraževalno in vzgojno funkcijo mnogoštevilnega učiteljskega kadra celjske ekonomske šole kot prvovrstno in zgledno ostalim tovrstnim zavodom, je to nedvomno najprej zasluga ravnatelja Lenasija. Njegova vestnost, njegovo premišljeno in natančno reševanje najzahtevnejših pedagoških in upravnih problemov, je služilo in služi še danes vzpodbudno in zgledno vsemu profesorskemu zboru. Posebej velja poudariti vrednost njegovega mentorstva v šolski zbornici še danes, ko jo je končno uspelo povečati nov profesorjski natečaj. Naštete kvalitete zato uvrščajo ravnatelja Lenasija že od 1954. tudi v članstvo zavoda za proučevanje šolstva LRS. Sled njegovega pedagoškega in upravnega dela na celjski ekonomski šoli bo ostala trajna.

Ko mu k šestdesetletnici življenja iskreno čestitamo, mu hkrati izrekamo toplo zahvalo za vse dosedaj opravljeno delo z željo, da bi nam še dolgo služil kot zgled vestnega prosvetnega in upravnega delavca.

Jesenska disonanca

Jesen je tu v dežjem, blatom in težkih skrbni na ozimnico. Prav lepo je na deželi, lepo je v mestu. Ljudje hite od trgovine do trgovine od stojnice do stojnice. Meščan: »Kaj na deželi? vse lahko dobiš po dnevnih cenah pri kmetu; še v zadruhu ni potrebno iti.«

Tisti pa, ki poznajo mesto in vas, zapojemo še druge vižo:

Nek vrštanjski kmet: »Dam vam krompir, saj vem, da morate jesti, čeprav ne pridelate. Toda izpod 30 din ga ne dam. Če plačate to ceno, pa kar prinesite vrečo, vam ga že dam, ko se poznamo.«

V Celju pa je krompir po 25 din!!

Hladen jesenski veter veje preko mesta in vasi, toda ob melodiji krompirjeve jesenske disonance mi je skoraj vroče.

Iz življenja na naši vasi

Krave molzejo pri gobcu

Prenizka molznost v hlevih družbenih posestev

Celje dobiva mleko iz treh virov: Več kot polovico ga preskrbi podjetje »MLEKO«, precej ga prodajo proizvajalci iz bližnje okolice in pa kmetijski gospodarstvi Lava in Medlog.

Potrošnja mleka v zadnjem času narašča, kar je za ta letni čas normalen pojav. Včasih prodajo prodajalnice dnevno tudi po 5 tisoč litrov mleka, medtem ko v poletnih mesecih skoraj nikoli niso prodale več kot 3 tisoč litrov.

Podjetje »MLEKO« prireja na zimo v redne težave. Navezano je na devet kmetijskih gospodarstev in tri kmetijske zadruge. Zadruge pri-

spevajo le malenkost, okoli 200 litrov mleka. Pa tudi kmetijska gospodarstva ga dajejo vedno manj. Podjetje si je pomagalo s »priateljско« pogodbo z zadržno mlekarno v Smarju, od koder dobi dnevno od 700 do 1200 litrov mleka. To bi bilo vse prav, če bi bile v redu tudi cene. Seveda ima šmarna mlekarja na višje cene tudi svoje razloge, saj bi mleko, predelano v sir, bolj vnovčila.

Podjetje »Mleko« si je prizadevalo izboljšati položaj s tem, da je zaprosilo Okrajni ljudski odbor za pomoč. Le-ta je proučil stanje na kmetijskih gospodarstvih in ugotovil, da je za pomanjkanje mleka krivo največ pitanje telet, na splošno pa nizka molznost krav in večja potrošnja v okolici posestev samih.

Kmetijska posestva so uredbo o prepovedi klanja telet vzela dobesedno, privezala ves zarod in dokupovala mlado živino. Na devehli posestvih imajo zdaj že 400 sesnih telet, medtem ko so jih pred uredbo imeli komaj 80. Za pitanje telet porabijo dnevno okoli 1200 litrov namoženega mleka. Ponekod so z uvedbo boljše tehnike krmljenja (posebno pa z napravo, ki daje posneto mleko iz mlečne prahu)

Posvet o stanovanjskih problemih

Pred dnevi so se zbrali k posvetovanju vsi predstavniki in tajniki vaskih odborov SZDL šmarnske občine. Razpravljali so o novi stanovanjski politiki, kar jim je izčrpano pojasnjeval organizacijski sekretar Milan Črepinšek. Poleg tega so posvetili analizi kmetijskega precej časa in ugotovili, da so začetne težave premagane in uspehi že zadovoljivi. Nekateri zadruge so plan že preselje. Tako so med najboljšimi v Kozjem, Lesnem in tudi v Podčetrniku. Celo v Smarju, kjer je bilo v začetku najtežje, so zdaj lepo uspeli.

Vse organizacije bodo zaživele v pripravi na kongres SZDL, ki bo prihodnje leto. Članstvo nameravajo dvigniti na 80 odstotkov volivcev. Doslej so že uspeli od 40 na 50 odstotkov, kar je za pretežno kmečko okolje že lepo. Osnovna naloga pa je: pomoč pri napredku kmetijstva in družbeni izobrazbi prebivalstva.

sprostiti precejšnje količine mleka, vendar še vse premalo.

Socialistični kmetijski obrati se s tem problemom še niso resno spoprijeli. Z malimi izjemami na posestvih molznost v tem času ne presega treh litrov mleka na dan pri eni kravi.

Izgovori, ki jih navajajo za vzroke, so zelo različni: Sprememba ob prehodu od poletnega svežega na zimsko suho krmljenje. Slaba kakovost letošnjega sena. Neredna dostava močnih krmil. Veliko številu brijih krav itd.

Vendar ti izgovori niso vselej opravičljivi. Posestva še vedno niso kos sodobni tehniki krmljenja, po kateri bi se zimsko krmljenje po kvaliteti ne smelo razlikovati od poletnega. Premajhno vlogo še igra silaža trave, s katero so imeli toliko težav pri sušenju v letošnjem deževnem letu. Če bi to storili, bi tudi ne bilo treba govoriti o nizki kvaliteti suhe krme. Močnih krmil res ni vedno dovolj na razpolago, posestva pa se jih tudi izogibajo, češ, da so predraga. Toda draga so je takrat, če osnovna prehrana z domačimi krmili ni zadostna in v redu. Neizogibno se bo treba posvetiti pridelovanju boljše krme. Tudi pripuščanje plemenic bi se dalo prikriti, če bi krave teile predvsem v juliju, avgustu in septembru. Če že v privatnem sektorju zaradi lastnih koristi odpoveduje red, bi bil nujen na naših socialističnih obratih.

Tudi podeželski potrošniki oblegajo kmetijska posestva. To pa iz enostavnega razloga, ker pri kmetih, ki privezujejo zarod in pitajo prašiče, mleka ne morejo več dobiti.

Spričo teh dejstev je naloga družbenih posestev toliko odgovornejša. Večjo proizvodnjo mleka za potrebe potrošniških središč je treba doseči. To je možno z odkupovanjem in namakanjem novih kmetijskih površin, s strokovnejšim in izdatnejšim krmljenjem mlekaric in podobnimi ukrepi.

Hkrati pa bi tudi celjsko podjetje »Mleko« moralo skrbeti, da bi v času, ko je mleka dovolj, odkupilo vse količine. Imeti pa bi moralo tudi hladilnice, kjer bi lahko vskladščilo surovo maslo in sir, ki ga je ob poletnem času, ko mleka ne primanjkuje, lažje pridelovati, kakor pozimi. To pa bo možno takrat, ko bo nova celjska mlekarja dograjena in opremljena.

CELJSKI TEDNIK
V VSAKO HIŠO!NOVA ZMAGA
ZADREŠKIH ŠMARČANOV

Vas Smartno ob Dreti ima že vrsta znanilcev novega časa. Med vojno deloma požgana vas je bila v prvih letih obnovljena. Kmalu za tem so elektrificirali ves okraj, tedi višinske kmetije v Rovtu. S pomočjo občine so kmalu po tem začeli graditi šola, ki je še danes ena najlepših in najmodernejših v občini. Na drugem koncu vasi je spet zrastel velik zadržni dom.

V nedeljo pa so v Smartnem izročili prometu nov most čez Dreto. Smartno vse doslej sploh ni imelo, čeprav se stari ljudje spominjajo, da so o gradnji mostu razpravljali že leta 1902. Tokrat pa so Smarčani vzeli stvar resno v roke. Seveda za kraj, kakršno je Smartno, tak most ni malenkost. Predračun je predvideval blizu štiri milijone dinarjev stroškov. Vendar so Smarčani ljudje, ki se ne splašajo visoke številke. Saj tudi šola, zadržni dom, elektrika in obnova vasi niso terjale majhnih žrtv.

S krajevnim samoprispevkom, z zbiralo akcijo za les, prostovoljnimi delom in prostovoljnimi vozniki je proračun s številka nazlo koprnela. Kjer pa ljudje kažejo toliko vneme in poirtvovalnosti, tam tudi skupnost ne more držati rok k sebi, in Smarčani so dobili prispevke občine, kmetijske zadruge in poslovne zveze. Le malo je bilo takih,

ki pri gradnji ne bi sodelovali. Tudi Rovt, čeravno mostu ne bo rabil, je razen dveh kmetov, v celoti prispeval les.

Z vprežno živino so napravili 654 prostovoljnih ur, 747 prostovoljnih ur pa delu na mostu samem, obilica drugega materiala, orodje, ves potreben les, vso to je bil prispevek Smarčanov in njihov bližnjih sosedov. Nad 300.000 dinarjev je primaknila občina, sto tisočakov pa slovena zveza v Mozirju in most je bil letos na jesen dograjen. Smartno je dobilo važen objekt. Izpolnila se je želja, ki je bila v prebivalcih že pol stoletja.

Predsednik odbora za gradnjo mostu tovaris Mohor Levcar je lahko s ponosom izjaval vse te številne delovne zmag, ko je v dvorani gasilskega doma s svojim govorom zaključil delo gradbenega odbora. Ob skrbno pripravljeni praznični, ki jo je izvajala šolska mladina, so Smarčani praznovali novo delovno zmago. Vendar ne zadnji. Gradnja vedovoda je v polnem teku. Ne bo dolgo, ko bo po hišah iz pip pritekla zdrava pitna voda.

Pred praznikom republike lahko pridni Smarčani z zadovoljstvom gledajo na uspehe, ki so jih z lastnim trudom, in s pomočjo skupnosti dosegli v zadnjih šestnajstih letih.

H. S.

SVETUJEMO VAM

Prvo prigojevanje italijanskih pšenice

Italijanske pšenice v začetni dobi rasti terjajo večje količine dušika. Letos smo gnojili posevke z nitrofoskatom 4 : 20 : 20. Ker pa je v času kalitve in do tvorbe treh do petih listov nastopila suša, dušik v nitrofoskatu ni bil za rastlino lahko dostopen. Zato je treba dognojiti posevke z nitracijem, in sicer s 100 kilogramov kalcijevega nitrata ali 75 kilogramov amonijskega nitrata na hektar, in to v času, ko ima pšenica 3 do 5 listov. To pa je nekako okoli 20. novembra. To velja predvsem za posevke, ki so vzklili pred prvim dežjem in po njem.

Intenzivnim sortam (produttore, fiorello, san pastore), lahko dognojivanje povečamo do 120 kilogramov na hektar, če je zemljišče slabo in v predposevku ni bilo lucerne ali detelje. Manj intenzivnim sortam (virgilia in salto) pa zmanjšamo dozo gnojila na 100 do 70 kilogramov na hektar z ozirom na to, kakšen je bil predposevek. Če smo sejali deteljo ali lucerno, trosimo 70 kilogramov, če pa je okopavina, potem 100 kilogramov. Prigojevanje je obvezno, ker bo le tako rastlina dovolj močna za prezimovanje.

Komisijiska trgovina, Celje obvešča svoje cenjene komitente in javnost, da je razširila svojo dejavnost tudi na posredovanje nepremičnin. S tem v zvezi je spremenila tudi svoj naziv, ki odslej glasi

„POSREDNIK“

Podjetje za promet s prinešenim blagom, premičninami in nepremičninami

Celje, Tomšičev trg 12

Podjetje »POSREDNIK« bo poleg komisijskega trgovanja s prinešenim blagom posredovalo tudi vse kupo-prodaje zemljišč, stavb, stanovanj, avtomobilov, strojev in naprav.

Podjetje »POSREDNIK« se priporoča za cenjene ponudbe, ki jih sprejema in realizira v svojih poslovalnicah v Celju, Tomšičev trg 12.

Namesto enega štirje

Smarsko društvo učiteljev in profesorjev se je razformiralo. Iz močnega prosvetnega sindikata, ki je pod vodstvom poštvalne predsednice Milice Bizjakove zajemalo široko področje od Donačke gore do Veternika, se zdaj porajajo štirje pododbori samostojnih društev s sedeži v Smarju pri Jelšah, Rogaški Sla-

tini, Kozjem in v Podčetrniku za obsoveljski del občine od Podčetrnika do Bistrice. Ta manjša društvena telesa bodo olajšala kolektivno delo področnega učiteljskega posebnosti, bosta obe šoli dobili po eno učilnico izven poslopja. Tako bo prva osnovna šola do-

TEČAJI ZA MOPEDISTE

Ze nekaj časa traja v Sloven- skih Konjicah vsako nedeljo dopoldne tečaj za mopediste. Lastniki teh vozil se na njem seznajajo s cestno prometnimi predpisi in znaki.

Trgovsko podjetje MANUFATURA Celje razpisuje delovno mesto

administratorke

Pogoji: srednješolska izobrazba z znanjem strojepisja. Ponudbe na upravo podjetja do 30. novembra 1959. Nastop službe po dogovoru.

Celjska mestna hranilnica, Celje — razpisuje

natečaj za sprejem v službo

1. SEKRETARJA;
2. SEFA KREDITNEGA ODDELKA;
3. SEFA BLAGAJNE IN LIKVIDATURE.

Pogoji: pod 1. pravna fakulteta in 5 let službe; pod 2. ekonomska fakulteta in 5 let službe na vodilnih delovnih mestih; pod 3. višja šolska izobrazba in 5 let službe.

V poštev pridejo tudi uslužbenci s prakse na sličnih delovnih mestih.

Plača po ZJU, položajna plača po pravilniku o položajnih plačah hranilnice.

Prošnjo z življenjepisom in potrebnimi dokumenti je treba predložiti Celjski mestni hranilnici.

Edina rešitev - v gradnji nove šole

Zaradi pomanjkanja prostorov bi morali na obeh konjskih osemletkah uveljaviti pouk v tretji izmeni. Da bi se izognili tej nevarnosti, bosta obe šoli dobili po eno učilnico izven poslopja. Tako bo prva osnovna šola do-

bila v uporabo šahovsko sobo v kulturnem domu, druga pa večji prostor v mladinskem domu. Seveda bo ta rešitev le začasna značaja. Trajna rešitev tiči le v gradnji novega šolskega poslopja.

VRANSKO SE JE POSLOVILO OD FRANCA PEČOVNIKA

Pred dnevi je umrl odbornik žalske občine in dolgoletni predsednik bivše občine Vransko. Pokojnik je bil tudi dolgoletni član kmetijske zadruge na Vranskem in zelo vzoren zadržni delavec.

Pokojni Franc Pečovnik je bil zelo priljubljen pri ljudeh. Zato se je od njega v sredo poslovilo veliko število ljudi z Vranskega ter bližnje okolice.

PRED DNEVOM REPUBLIKE V KONJICAH

V počastitev Dneva republike bo v Konjicah na predvečer praznika osrednja proslava v kulturnem domu. Isti večer bo v mladinskem domu tudi družabna prireditve. Praznovanje pa bodo imeli še na osemletki. Ta dan bodo cibabne sprejeli v pionirsko pionirje pa v mladinsko organizacijo.

OBVESTILO

Cenjene stranke obveščamo, da smo odprli na Teharju na novo preurejeno delavnico za popravila in izdelavo vseh vrst čevljev. Za solidno postrežbo in dobro izdelavo jamči kolektiv!

Priporoča se

ČEVJARSTVO CELJE,
PODRUŽNICA TEHARJE

Ženo • dom • družino

Kaj zvemo v novi številki revije „Otrok in dom“

V vnodniku prinaša revija to pot poročilo s skupščine Zveze prijateljev mladine, seznam novih članov plenuma ZPM in omenja vse dobitnike zlato značke, poleg tega pa nas seznanja z vlogo pionirske organizacije, ki jo poverja prvi zakon o šolstvu. O problemu neprilagojene mladine nam govori tovarisica Ada Klanjšek. — Zveza prijateljev mladine naj postane operativnejši organ naše socialistične demokracije (iz razprave tovarisice Vide Tomšičeve).

O odnosu občine in družinskih ustanov v sklopu stanovanjskih skupnosti nam pripoveduje tovarisica Ančka Cerinova, o odnosu med šolo in družbo pa Vladimir Cvetko.

Revija »Otrok in družina« si je že utrla svojo pot v prenekatore družino in marsikje so že spoznali njeno koristno vlogo pri vzgoji mladine. Učitelj Drago Kumar nam posreduje svoje mnenje o reviji in poudarja, da bi morala biti še pogostejša svetovalka tako vzgoji- teljem na šolah kot staršem. Dragica Marion nam pripoveduje o skupinskem pouku.

Pri tem pa najdemo v reviji kot vedno tudi to pot precej vzgojnih prispevkov, ki so nam že tolikokrat priskočili na pomoč, če smo se pred vzgojnimi problemi sami znašli, obenem pa nam povedo kako homo otroke najpravičneje vzgajale. To pot se seznanjamo z otroško irmo v predšolski dobi, z otrokovo literarno in filmsko vzgojo, izvemo kako naj ravnamo z otrokom, če imamo v zakonu nesporazume in kdaj in koliko smemo te nesporazume zapati otroku, da se ne bo zmanjšalo njegovo spoštovanja do katerega izmed roditeljev. Zne danes so občajno zapoznale, poleg tega pa marsikje še vedno opravljajo vse delo doma. Novi čas zahteva tudi

novo ureditev in razdelitev domačega dela. Kako so to rešili v neki družini in kako je postalo potem pri njih prijetno, pa ne samo materi, ki je bila končno razbremenjena, ampak tudi vsem drugim članom družine, odraslim, pol-draslim in tistim, ki hočejo biti odrasli, nam pripoveduje Marija Vogel-nikova. »Mame« niso slabe, često so otrokom boljše kot prave matere, zato je zadnji čas, da se otresemo vpliva Janka in Metke, Sneguljčice in drugih pravljic ter tudi otrokovo drugo mamico pozdravimo v družini z veseljem, pa čeprav je bila prva otrokova mati naša bližnja sorodnica. S takšnim ravnanjem namreč zelo pogosto že v začetku vne-

semo v dom, ki si ga nova družina ustvarja temne sence, ki utegnejo povzročiti katastrofo, kjer pa je vedno najbolj prizadet tisti, ki je najmanj kriv in najbolj občutljiv — otrok. S kakšnimi težavami se je srečala družina, kjer so nova ženo sprejeli zadržano in kako težko je bilo potem vse popraviti, nam pripoveduje tovarisica Ančka Cerinova.

V rubriki »midva« homo zvedeli za težave mlade matere, ki je ostala raje sama, kot da bi vezala z alkoholikom. Povedali so ji, da je ravnala prav.

Ob koncu najdemo v reviji še nekaj skic o praktičnih oblikah za brata in sestrico.

Tečaji za dekleta, ki jih prireja Rdeči križ

Letos bo Rdeči križ nadaljeval s tečaji, ki so jih prirejali lani. Obnavljali bodo snov II. letnika.

V celjskem okraju je bilo lani 31 tečajev, ki jih je obiskovalo 553 deklet. Snov za tečaje daje udeležencem znanje in jim pomaga, da se obvarujejo pred marsikatero boleznijo. Dvigajo stopnjo higijene, obravnavajo izboljšanje zdravstvenega stanja, pravilno prvo pomoč pri nesrečah, nego dojenčkov, zdravo prehrano in podobne teme; vse to je zajeto v programu, ki ga obdelujejo v dveh letih.

Okrajni odbor RK je priredil za vodje teh tečajev dvodnevni seminar. Udeleženci seminarja so bili pretežno prosvetni delavci, udeležili pa so se ga tudi medicinske sestre. Na seminarju so obravnavali poglavja »zakon in zdravo življenje v družini« ter »metodika pouka za izvenšolsko mladino«. Obe temi je predaval profesor tov. Franc Demšar iz Ljubljane.

Tudi snov, ki jo je obravnaval v

svojem predavanju psihater dr. Jurij Zalokar. »Telesne in duševne motnje zaradi uživanja alkohola« in »Mentalno-higienski principi zdravstvene vzgoje v pogledu borbe proti uživanju alkohola«, je udeležence zelo pritegnila, saj je to pri nas, posebno na podeželju ob dobrih sadnih letinah pereč problem. V tej smeri bo potrebna prevzgoja pa tudi določeni ukrepi.

O izkušnjah, ki jih je dobila v svojem dolgoletnem delu (že osmo leto vodi tečaj za zdravstveno vzgojo deklet), je govorila učiteljica Milica Bizjak.

Na seminarju so razen tega poslušali še predavanja o asanaciji na vasi, prvi pomoči, duševnem razvoju dojenčkov in negi bolnika. Predavali so zdravniki.

S programom seminarja so bili udeleženci zelo zadovoljni in bodo pridobljene napotke lahko koristno uporabili pri tečajih, ki se bodo začeli v decembru in bodo trajali do februarja.

Električna luč v Radmirju

Radmirje je prijazna vasica z lepo okolico in zanimivimi pobočji. Toda to je le zunanja podoba te vasi. Obiskovalec, ki slučajno hodi mimo, ne ve, da so se Radmirčani zagrizli v nalogo, ki so si jo sami zadali. Do Dneva republike si hočejo zgraditi nizko napetostni tokovodnik do vasi.

Že lani so sklenili, da bodo svoje naselje elektrificirali, ker je domača vaska električna centrala zaslužila pokoj. Vzdrževanje in popraviljanje bi namreč zahtevalo toliko, kot bi stala napeljava do vasi. Izvolili so odbor in od takrat je v Radmirju kot v mravljišču. Skrbni in dela za skupno dobro. Vendar gre njihova akcija h kraju, čeprav so imeli mnoge težave. Dela pri elektrifikaciji so končana. Zgrajena je daljnovod, zgrajena in opremljena je transformatorska postaja, napeljali pa so tudi preko 11 kilometrov električnega omrežja, ki daje električno energijo v vasi Radmirje. Juvanje in v okoljske zaselke. Tudi priključki na posamezne stavbe in notranja napeljava so že v glavnem urejeni. Odstraniti pa bo še treba staro omrežje, ki tu in tam povzroča kratke stike na novem elektrovođu.

Reš, da imajo posamezniki težave s plačilom prispevka, ki je zaradi visokega proračuna tudi razmeroma visok, saj bo nova napeljava veljala za 12 milijonov dinarjev. Sodijsko pa, da bo z dobro voljo in s smislom za skupno dobro tudi ta težava odpravljena. Posamezniki zadržniki pa zamerijo elektropodjetju, ker ne dovoli priključiti električnega toka, dokler ni plačan ves dolžni prispevek.

Za naše male bralce

Kombajn žanje pri nas

Prva nagrada

Uganka bi bila enaka, če bi postavili kombajn. Lansko leto sem ga prvič videl. »Zmajas«, ko je prišel na njivo, požel in omlatil ječmen. Letos je kombajn kupila tudi naša kmetijska zadruga. Za žetev pšenice so se ga poslužili vsi zadržniki. Nekega dne sva si ga z bratom ogledala na neki bližnji njivi in seveda tudi odšla gledat, kako žanje. Vodja stroja naju je čez nekaj časa povabil, naj prisedežava in tako sva se zila in gledala, kako deluje. Medtem pa

nam je mehanik povedal šaljivo zgodbo, ki se mu je baje pripetila. V pšenici, ki jo je žet, se je skrival zajec in med begom prišel v kombajn. Kaj se je zgodilo? Ko se je ozrl nazaj, je videl, da bala slame, v katero je stlačilo zajca, skače sem in tja po njivi, ker je z njo vred bežal zajec dalje. Smejali smo se, najbolj pa mali bratec, ki je zgodbi verjel.

Ivan Zohar, Latkova vas 28, Prebold.

Izbira je bila težavna

Dragi otroci, ta teden se je pa res nabralo toliko odgovorov, da sem moral zavihati ro-kave, da sem iz tega kupa izbral najboljše prispevke. Povedati vam moram, da je bilo tokrat še mnogo več napačnih odgovorov. — Slika, ki smo jo objavili, predstavlja »ventilator«, ki jih izdeluje celjsko podjetje »Klima« in ki so nameršeni domala v vseh tovarniških prostorih. Saj verjetno veste, da bi delo v prahu in smradu ne bilo prijetno, niti zdravo. Mnogi so prav uganili — nekateri pa so menili, da slika predstavlja cestni tlačilec, drugi vodno turbino in podobno. Skoraj polovica odgovorov je bila napačnih. Zraven pravih odgovorov so najboljše prispevke poslali Ivan Zohar, ki je prejel prvo nagrado (500 din), Silvo Lončarič je prejel drugo nagrado (400 din) in tretjo nagrado (300 din) Peter Henčič. Med nepravilnimi odgovori je bilo precej dobrih sestavkov, ki jih bomo objavili, pisce pa kot ostale sodelavce nagradili. Zaupati vam se moram, da sem moral posloviti od morja. Sedaj je pot vodila nazaj. Kar kmalu smo zagledali velikanske ladje, ki so plule po morju. Od Reke smo se peljali mimo Opštine v Postojno, kamor smo prispeli prepozno in si nismo mogli ogledati jame. Ponoči pa smo prispeli nazaj v Celje.

Silvo Lončarič, Zagrad 48, Celje

Slab začetek - dober konec

DRUGA NAGRADA

Bilo je med šolskimi počitnicami, ko me je stric vzel s sabo na dvodnevni izlet z avtobusom na morje. Vsi sedeži v avtobusu so bili seveda zasedeni. Stric je vozil, mene pa je posadil zraven sebe na ohišje motorja. Mislim sem si: »Začetek je bolj slab, za konec pa še ne vem.« Toda kmalu se je slabo spremenilo v dobro. Kar poslušajte!

Peljali smo se iz Celja skozi Zagreb proti Karlovcu in od tam na Plitvice. Tam smo ostali le nekaj časa in si ogledali Plitvička jezera — res del lepe narave. Nadaljevali smo pot mimo Velebita. Tu nas je zajela senjska burja, ki pa je že pomajala, vendar je bila še tako močna, da smo kar lovili sapo, ko smo izstopili iz avtobusa. Peljali smo se naprej do Senja. Tam sem videl ribiške čolne, ki so pravkar pripeljali svoj »ribji« plen v pristanišče. Videl sem morske mačke, morske pajke in mnogo malih in velikih rib. Vtisov je bilo toliko, da je pot do Crikvenice hitro minila. Tu smo prespali, kakor je pač kdo zmoget. Midva s stricem sva dočakala jutro kar v avtobusu. Dolgo nisem mogel zaspati. Stric mi je povedal, da se bom naslednji dan lahko kopal. Plavati še nisem znal, zato nisem šel

predaleč v vodo. Nabiral sem školjke. Ko sem tako stikal po vodi, sem stopil na morskega ježka. Tako me je opikal, da me je še danes sram, ko se spomnim, kako sem se jokal. Kljub tej nezgodi mi je bilo žal, da sem se moral posloviti od morja.

Sedaj je pot vodila nazaj. Kar kmalu smo zagledali velikanske ladje, ki so plule po morju. Od Reke smo se peljali mimo Opštine v Postojno, kamor smo prispeli prepozno in si nismo mogli ogledati jame. Ponoči pa smo prispeli nazaj v Celje.

Silvo Lončarič, Zagrad 48, Celje

Prvi kostanj

TRETJA NAGRADA

Z dvema prijateljskima sem se odpravil po kostanj. Iz Tremarij smo zašli v gozd na slepo srečo. Med potjo smo opazili več sledov divjih prašičev. Priznati moram, da me je bilo kar strah, ko sem zagledal sled. Z očmi sem iskal drevesa, na katera bi splezal, če

bi prišlo do neprijetnega srečanja. Končno smo prišli do kostanjevih dreves. Kmalu pa smo spoznali, da ne bomo nabrali dovolj kostanja. Vrnili smo se nazaj, spotoma pa smo s petjem preganjali strah, ki smo ga dobili pri vsakem grmu in na vsakem ovinku. Pot se nam je zdela dvakrat daljša kot poprej. Končno smo prispeli do ceste in od tod naprej proti domu. Sele tedaj smo se oddahnili.

Peter Henčič, Celje, Lisce 26

TRETJA NAGRADNA UGANKA KAJ JE TO?

Danes objavljamo tretjo nagradno uganko za male bralce. Na sliki so osebni avtomobili, tega ne bo težko uganiti. Teže pa bo ugotoviti, za kaj jih uporabljamo in kako ta vozila imenujemo. To je vaša naloga! Res smešno vprašanje, kaj? Toda le dobro si pogledajte sliko, na njej je tudi rešitev uganke. Rešitve morate poslati do petka — 27. novembra. Tudi tokrat veljajo isti pogoji — z odgovorom je treba poslati tudi en resničen prispevek, domisljico, smešnico ali pesmico.

Dve smrtni žrtvi električnega toka

Pred kratkim se je v Galiciji pri Zalcu pripetila nesrečen primer, ki je terjal dve smrtni žrtvi. 43-letni posestnik Franc Lešnik in njegova 14 letna hčerka Minka sta šla v klet, da bi umivala sode. Svetila sta si z električno svetilko. Slabo zavarovana napeljava je bila vključena v veži. Kako je prišlo do nesreče, ne ve nihče. Le to, da je na križ hčerke pritekla v klet mati in stara mati. Prvi pogled je videla, kaj je in je odklo-

pila tok. Ko se je znova vrnila v klet, sta bila oba — oče in hčerka — že mrtva. Čeprav je zdravnik kmalu prišel na kraj nesreče, ni mogel več pomagati. Nesreča je globoko pretresla vso okolico. Od učenke Minke se je ganljivo poslovilo nad 300 dijakov in dijakin. Opisani primer je res lahko resen opomin vsem, da je z električno napeljavo potrebno ravnati previdno in skrbno upoštevati napotke.

Za nesreče ni predaha

LJUDJE ŠE VEDNO UMIRAJO NA CESTAH

Pretekli teden se je pri Soštanju prepetila huda prometna nesreča, pri kateri sta izgubila življenje Viktor Prislan, doma pri Braslovčah in Stanko Gaberšek, doma iz Polzele. Na železniški prelaz je v trenutku, ko je pripeljal poltovorni avtomobil, ki ga je upravljal pokojni Prislan, pridrvel potniški vlak. Okoli 80 metrov pred križanjem ceste z železnico začne teči cesta vzporedno z železniško progo. Voznik avtomobila je tako videl vlak in hotel prečkati progo pred vlakom. Vendar je bil prepozen. Lokomotiva je z vso silo trčila v poltovorni avtomobil in ga vlekla s seboj okoli 150 metrov daleč in celo preko dveh mostičkov. Pri tem sta bila sofer Viktor Prislan in sopotnik Stanko Gaberšek tako hudo poškodovana, da sta takoj umrli.

Primer iz Metliče, kjer se je ta nesreča zgodila, ne potrebuje komentarja. Dokazuje namreč, da je že majhna nepravilnost dovolj za smrtno nesrečo.

SE ENKRAT SMRT POD KOLESI VLAKA

Isti dan se je vračal Franc Gajšek, doma iz Drešnje vasi, domov. Prihajal je iz Petrovč in brezskrbno prečkal križišče ceste z železniško progo. V tem trenutku je podobno kot v prvem primeru pripeljal po progi vlak in

z vso silo zbil kolesarja po tleh. Trčenje je bilo tako silovito, da so tudi tokrat poškodbe bile smrtno.

NAJ POVEMO ŠE TO, DA JE TO ŽE 31. SMRTNA NESREČA V CELJSKEM OKRAJU, KI SE JE PRIPETILA NA CESTI TA ŠTEVILKA NAM VELIKO POVE IN DA TUDI MISLITI 31 LJUDI JE UMRLO ZARADI BREZBRIZ.

Kronika nesreč

NESREČNI PADCI

Berta Coh iz Tržišča pri Rogaški Slatini si je pri padcu poškodovala nogo. — Amalija Pinter iz Matk pri Preboldu je padla po stopnicah tri metre globoko. Dobila je notranje poškodbe in pretres možganov. Nezvesto so jo pripeljali v bolnišnico. — Pri padcu s kolesom si je poškodoval glavo Anton Uplaznik iz Kasaz pri Petrovčah. — 8 letni Stanko Horvat iz Brezgeja pri Ponikvi je padel in si poškodoval glavo. — 6 letni Stanislav Humski iz Harinibzlake pri Podčetrniku je padel po stopnicah. Poškodoval si je roke in glavo. — Miha Petrovič iz Lisc je padel po stopnicah. Poškodoval si je glavo in roko. — Pri padcu z lestve si je poškodovala hrbtenico Antonija Voh iz Zabukovec.

Z NOZEM NAPADEN

V Zabukovci je neznanec z nožem napadel Ivana Klavčiča. Zabodel ga je v roko.

KONI GA JE UDARIL

V Kapli pri Preboldu je konj s kopitom udaril v nogo Andreja Ahaca. Pripeljali so ga v bolnišnico.

NOSTI, MALOMARNOSTI IN NEUPOŠTEVANJA PROMETNIH PREDPISOV. 31 LJUDI PA JE VELIKO, ZLASTI ČE VEMO, DA NI BILO NUJNO, DA SO UMRILI.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE

Pretekli teden se je pri Arji vasi v Savinjski dolini pripetila manjša prometna nezgoda, ki pa je zahtevala veliko materialno škodo. Voznik osebnega avtomobila se je zaradi nepravilnega prehitevanja avtobusa zaletel v občestni smernik. Njemu bo ta škoda opozorilo za vse življenje. Prav pa bi bilo, da bi razbitina te limuzine prepričala tudi ostale voznike, da je nepravilno prehitevanje večjih vozil na cesti lahko hudo nevarno.

NESREČA RESEVALNEGA AVTOMOBILA

Pri Grobelnem se je pred dnevi prevrnil rešilni avtomobil. Do nesreče je prišlo zaradi naglega zaviranja in k sreči ni bilo v avtomobilu nobenega bolnika. Opozoriti moramo, da je dolžnost vsakega voznika, da sprostijo cesto, če za njim ali proti njemu pripele reševalni voz. Saj prometna reševalna avtomobila lahko pomeni dvojno tragedijo.

Gibanje prebivalstva

V času od 7. do 14. novembra 1959 je bilo rojenih 50 dečkov in 37 deklic.

Poročili so se:

Viktor Tajnskec, invalidski upokojenec iz Celja in Neža Ratej, krojačica iz Sevnice. Adolf Sajovic, sofer in Marija Prevešek, matičarka, oba iz Celja. Jožef Lesjak, upokojenec-zidar in Angela Kocijančič, gospodinja, oba iz Celja. Jorij-Djordje Lobe, kmetijski tehnik in Hermina Turnšek, knjigovodkinja, oba iz Celja. Anton Sarlah, orodjar iz Celja in Stanislava Prebil, bančna uslužbenka iz Pesjega. Jožef Juršak, ključavničar in Marija Korošec, uslužbenka, oba iz Celja. Franc Strašek, strojni tehnik iz Celja in Marija Rojc, kmetijski tehnik iz Podvrha.

Umrli so:

Mirko Zagoričnik, kmet iz Podvina, star 37 let. Jožef Kamenšek, invalidski upokojenec iz Celja, star 63 let. Terezija Penič, mala posestnica iz Celja, stara 52 let. Ivan Turk iz Breza pri Polzeli, star 75 let. Franciška Volavšek, vzdrževalna oseba iz Ljubnega ob Savinji, stara 68 let. Stefan Zagode, gostilničar iz Zalc, star 68 let.

Celjski trg

Krompir 25 (30), čebula 30—40 (40—50), česen 120—140 (150—200), fižol visok 120 (100), fižol nizok 100 (50—70), solata 45—60 (150—100), cvetača 48—100 (50—100), špinat 150—200, radič — (150—200), ohrovt 30—34 (40), belo glavno zelje 16—20 (20), rdeče zelje 30 (40), zelje ribano 45—46 (50), repa — (20—25), rena ribana — (40—50), koleraba — (30—40), peteršilj 50 (50—100), zelena — (100), por 40 (40—60), buče — (20), pesa 25—34 (40—60), jabolka 40—60 (55—50), kostanj 70 (60—70), jajca 28 (25—30), oves — (40—50), korenje 25—30 (40—50), redkev — (40—50), banane 270 (—), limone 200 (—), pomaranče 750—780 (—), grozdje 120—150 (150).

Trg je bil slabo preskrbljen. Pogrešali smo jajc, ki pa so seveda tudi zelo draga.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI OBLO CELJE

razpisuje mesto

DIREKTORJA

Papirnice in lesno-predelovalne industrije v Višnji vasi.

Pogoji: popolna srednja šola z nekaj let prakse v vodenju papirne oziroma lesno-predelovalne industrije, ali nepopolna srednja šola z najmanj 10-letno prakso v vodstvu papirne oziroma lesno-predelovalne industrije.

Prošnje se vlagajo pri Občinskem ljudskem odboru Celje do 7. decembra 1959.

Poleg življenjepisa z natančnim opisom dosedanjih delovnih mest je predložiti še zadnje šolsko spričevalo in potrdilo, da zoper interesenta ni uveden kazenski postopek.

Trgovsko podjetje »Agropromet« Celje razpisuje mesto

trgovskega pomočnika

za prodajalno sadja in zelenjave v Zalcu.

Ponudbe sprejema uprava podjetja, Bežigradska cesta 13.

Komisija za delovno razmerje pri podjetju »Pohišstvo« Celje

razpisuje mesto

meznega knjigovodje(kinje)

Pogoji: potrebna izobrazba z ustrežajočo prakso v meznem knjigovodstvu. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe poslati na upravo podjetja Celje, Kersnikova 21.

Komisija za razpis delovnih mest v Komunalni banki Celje

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

3 delovna mesta bančnih uslužbencev delovno mesto stenodaktilografa

Za gornja delovna mesta se zahteva izobrazba popolne srednje šole. — Prošnje s priloženim življenjepisom in zadnjim šolskim spričevalom je treba poslati na Komunalno banko Celje, v roku 15 dni po objavi.

PREPIR...

Ce se z ženo, prepirava? Nel Cisto enostavno zato, ker morata biti za prepír dva. Moja žena pa nima prav nobenega smisla za to... Tako je pripovedoval in se namuznil: Ko sem v prvem letu zakona spoznal, da je najin dom le vse preveč tih in da se odnosi utegnejo spreveči v mlačnost, sem izbral prvo priložnost:

»Se ti ne zdi, da je pečenka danes prismojena?«

»Ze mogoče, dragi. To se zgodilo je dejala in zapotegnila obraz v otroško nedolžno gube.

Po vseh nepisanih zakonih bi moral zdaj popustiti. Zaradi obraza, priznanja in zato, ker se kaj takega res lahko pripeti... Pa nisem popustil. Redka priložnost je bila preveč vabljiva.

»Tako! Zdaj še ta ton, kakor da je popolnoma vseeno? Po tvojem, lahko kar vse prižgeš. Se čaj, aale«

»Oprostí, dragec. Saj pravim. Zgodilo se je. Sicer pa ni tako grozno...«

Začutil sem, da če precej ne ukrenem, bo šla priložnost k zlu. Kakor da me je vrag zadel, sem pograbil krožnik in ga zalučal skozi odprto okno na vrt. Potlej sem obstal, da bi opazoval učinek...

Ona pa je mirno pograbila še skledo s solato, košarico s kruhom, pribor, servieto ter vse skupaj zapovrstjo zmetala skozi okno. Za nameček je po tej nenavadni poti odfrčala še steklenica in kozarec, oboje od poročnega darila...

In ko sem ravno nabiral vse registre, da bi zaupil, je spet z naduse vdanim glasom in nedolžnim obrazom dejala:

»Oprostí, dragec, če ne znam brati tvojih misli. Ce boš še kdaj hotel jesti na vrtu, bi mi res lahko prej povedal.«

-b-k

Nesrečni otrok zaradi filmske slave

Triletni Stefano se še igra s svojimi tovariši kot pred dnevi. Kot pred dnevi? Ne, tega ni moč več trditi. Sredi igre mu počasi zdrse solza po ličju in pušča za seboj sled. Bržkone bo izginila kmalu; vendar nemir v njem ne bo tako hitro splahnel... Njegovo drobno srcece je še polno grenke žalosti.

Se pred dnevi se je brezskrbno podil naokoli, dokler ni prišlo nekaj, kar je dalo nežnim letom prvo zagenjenost.

Bil je v postelji, ko se mu je približal njegov ljubljani očka. Njegov obraz je bil resen; nič dobrega ni obetal. Mali Stefano je vprašujoče zrl v očeta in kot v zli slutnji mu je zalrepetalo srce.

MODERNA PLESNA GLASBA

Z moderno plesno glasbo je stvar taka:

V nekem hotelu zgrmi z velikim hruščem in truščem napolnjeno dvigalo s posodo v globino. V dvorani vstane nekaj parov, da bi zaplesali...

USODNA POMOTA

Mož je hotel presenetiti svojo ženo. Zato si je dal odstriči brado. Ko pride domov, ga žena sprejme z vročim poljubom.

— Ti je všeč, ko sem obrt? Osupla in razočarana je stopila za korak nazaj in vzdihnila; — Ah, ti si...?

JABOLKO NE PADE DALEČ OD DREVESA

Otrok kriči kolikor mu dajo pljuča. Mama ga hoče pomiriti, toda, vse zaman. Oče končno eksplodira: »Tega se ne da več prenašati! Kaj pa ima ta smrka-vec, da vresči brez razloga?«

— Tvoj karakter, moj dragi, je mirno odvrnila žena.

— Stefano, bodi hraber. Kar ti mislim zdaj povedati, je zelo žalostno.

Se bolj ga je stisnilo in kakor v sanjah je slišal očeta, ki je dejal:

— Tvoja mama se ne bo nikoli več vrnila. Umrla je.

Stefano je jokal, neutolajljivo jokaj, saj ni mogel slutiti, da so bile te besede lažnive...

V istem času je sedela njegova mati nekje v Parizu, obkrožena od kopice novinarjev in izjavila, da je možu pravkar sporočila, da je dossegla ločitev zakona.

Kako lahko izgovorjene besede. Se pred nekaj leti sta angleška filmska igralka Dawn Addams in italijanski knez Vittorio Massimmo povedala javno in na ves glas: »Za večno sva neločljiva!«

Ko se jima je rodil otrok, je izgledala ta sreča naravnost brezmejna. Dawn je takrat govorila, da se je rada odpovedala filmu svojemu možu na ljubo. Da, vse je bilo čudovito. Toda filmska slava je bila bolj vabljiva, kot mikavnosti podeželskega življenja, čeprav razkošnega.

Končno ni več vzdržala. Nobene ponudbe ni več odbila. Se več. Pri izbiri vlog ni bila prav nič izbirična in pred kamero je bila pripravljena odvračati celo zadnji kos oblčila.

Možu njeno početje ni bilo po volji. Dawn pa ni popustila. Prepri so bili neizbežni in končno sta se ločila.

Do sem je bilo otroku vse prihranjeno. Zanj se je začelo trpljenje šele potem, ko mu je oče rekel, da je mati umrla.

Dawn pa je dosegla, da je smela videti otroka. Mož se je bal ugrabitve. Zategadelj so določili srečanje v advokatski pisarni. Tu pa so se začele za malega Stefana nerazumljive reči. Medtem, ko je sedel v sobi tujega moža in ogledoval da-

Mali Stefan je bil žalosten. Dejali so, da je njegova mama umrla... In potem je zvedel resnico...

rila, so se vdrla vrata. V sobo je vstopila njegova domnevna mrtva mati. Kot odrevenel je obsedel na stolu. Oči so se mu razširile. Srce mu je razbijalo. V glavi je čutil čuden pritisk. Roke so se mu pričele trepetati. Iz njih so popadali zavijki z darili na tla.

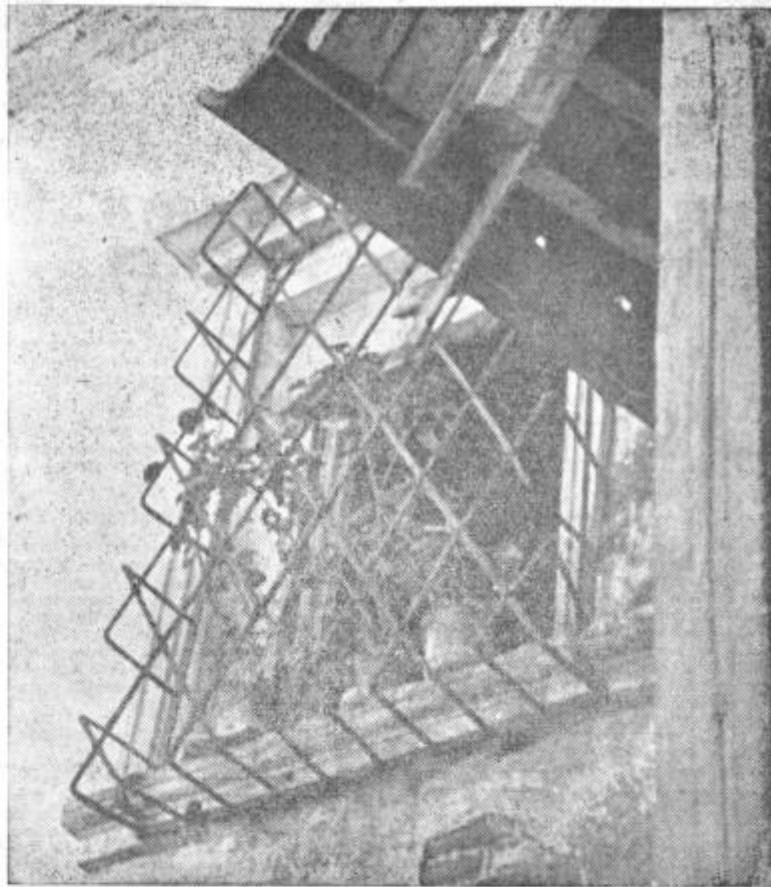
Ubogi otrok ni več razumel tega sveta...

Vasi kličejo - na pomoč!

Slikevitost slovenskih vasi je v nevarnost! Da, prav zares. Pustimo ob strani idilo zgaranih volčkov in še bolj zgaranega orača, ki ju vedno bolj zamenjujejo traktorji. Tudi električni drogovi, radijske in televizijske antene, ki gredo toliko na živce fotografom-lovcem na idilne motive. Vas ima enako pravico do napredka, kakor mesto, zato bi bilo napak vzdihovati za idilo, ki je pomenila vedno zaostalost.

Vendar vasi po nepotrebnem, spričo pomanjkanja čuta za lepoto, izgubljajo preveč svoje slikovitosti in značilnosti. Naš okraj premore pravcato galerijo vaških hiš. V Obsoletju panonski stil, potem na obronkih Pohorja spet nekaj drugega kakor na Kozjanskem. Preskočimo Spodnjo Savinjsko dolino, ki je že davno izgubila svoj tipični vaški značaj in se zazrmo v Zgornjo Savinjsko in Zadrčko dolino. Ti kraji so in bodo ostali turistični. Ne vedno manj, nasprotno, vedno bolj. Toda tudi tja se je razpasla škodljiva popačenost. Vasi, ki so še pred desetletji bile mikavne po svoji stilni enotnosti, po svoji preprosti skladnosti, so dandanes še mešanice vseh mogočih spakčkov. Rdeče strehe so zamenjale skodlje, čeprav bi siva opeka bila veliko bolj lepa. Domala vsaka streha že nosi »kukerle«. Okna ki so jih nekoč krasili kite gorenjskih nageljnov in pelagonij, so vrgli v peči in vzdali trodelna okna, ki se podajo hišam kakor (oprostite) sedlo kravi. Težka, mestoma umetniško izrezljana vrata muzejske vrednosti so nadomestili »modernizatorije« z vrati, ki imajo okenca in podobno. Posebno poglavje so ometi, ograje okoli vrtičkov, betonirani pločniki navkljub obilici kamenja in tako naprej.

Vaščani teknujejo med seboj, kdo bo bolj spačil svojo hišo, pravi trni za oko pa so mnoge nove hiše,

Zamrežena kamrica in lončnice na oknih. Vaška idila, ki tone v pozabo. Namesto vasaovalec ob večerih odmeva od oken truše rolet...

ki rastejo iz tal kakor gobe po dežju. Potlej pa se naši ljudje čudijo, če vidijo sliko, recimo kakšne švicarske vasi. »Joj, kako prijazno in domače! Seveda! Ponekod v svetu

so znali obdržati značilnosti vasi. Držali so se gesla: Vas je vas, mesto je mesto. Se bo našel kdo, ki bo priskočil slovenski vasi in njemu izgledu na pomoč?«

-ck

LUNIK - uničevalec miru

Vzmemirljiva vest, da je ruski »Lunik« treščil na Mesec in po njem raztrosil sovjetske grbe, je pri polovici izvenela... V tem hipu je namreč mrknila luč.

Tetki Gela in Spela sta obsedeli v temni izbi, ki jo je počasi začela oblivati medla mesečina.

— Kaj praviš, Spela? —
— I, kaj? Da je vse to tarifari. Sama propaganda. Neumnost. Cloveški napuh... —

— Ej, Spela, kako si starokopitna. Zakaj pa ne? — se je zavzemala tetka Gela.

— Zato, ker je nemogoče. Sestra Simplicija nam je v šoli povedala, da je nebo za duše vernih ljudi. Nebo je nebo in mesec je na nebu. Živ človek tja gor ne more pa pika... —

— Spela. Saj se vendar spomniš, kako sva jo ucvrli na cesto, ko je v vas pripeljal prvi avto? — je vztrajala Gela.

— To je na zemlji. Zemlja je zemlja. Nebo je nebo — je trnila Spela.

— To je čisto nekaj drugega, Gela. Misliš, da bo bog dovolil, da bi mu motili rajsko muziko s truščem motorjev? —

KOZERIJA

— Pa balona grofa Zeppelina, se spomniš? Takrat tudi nisi verjela?

— Ti si ravno tako prismojena kakor tvoja sestra Simplicija. Jaz pravim, da bodo prišli na Mesec! — se je ujezila Gela.

— Jaz pa pravim, da ne! Ti si gos lahkoberna! — je zakričala Spela.

— Gos si ti! Prava pravzara zabita in zalita gos! Boš že videla! Prišli bodo, da veš!

— Ne bodo, avša avšasta. Nikoli, nikoli, nikoli... —

— Gela in Spela imata zdaj ločeno

Kaj je to defektoskop JU-DEI?

Ing. Seid Ferušić, šef laboratorija »Elektroprojekta« v Sarajevu je izdelal defektoskop »JU-DEI 1«. Ta domači izdelek je enostaven ter praktičnejši od tujih podobnih izdelkov. Z njim se preiskujejo napake na jeklenih konstrukcijah, zlasti na zvarjenih mestih. Ta aparat odkrije tudi najmanjšo razpoko, od katere je odvisna trajnost in odpornost takih konstrukcij. Defektoskop »JU-DEI 1« je težak le 25 kg ter je zaradi tega lahko prenosljiv, medtem ko so podobni tuji izdelki težki okrog 100 kg.

Prevelika punčka

Nemški film nima izobilice dobrih filmskih igrancev. Precej nad pa polagajo v Christino Kaufmann, ki se je močno izkazala v otroških vlogah. Toda ker leta bežijo, je tudi Christina prehitro odrasla dekliškim krilem in pri svojih nepolnih šestnajstih letih že postaja prevelika za punčko. Zdaj so ji zaupali že nekaj vlog, ko ne igra več dekletca, temveč dekle.

BIHAC. Središče bosanske Krajin. Na obeh bregovih bistre Une vgnezdено mesto, v varstvu nebotičnega Grmeča in Plješivice, ima živahno zgodovino. Kako staro je, tega pravzaprav nihče ne ve, saj je že od leta 1260 bilo proglašeno za mesto in to takrat, ko je ogrski kralj Bela IV. našel v njem zatočišče na begu pred tatarskimi hordami. Pravijo, da je mesto ustanovila že veliko poprej hčerka nekega velikaša, ki ji je bilo ime Biha. V Bihaču so bivali mnogi srednjeveški vladarji. Kralja Ludvik I. in Sigmund, Frankopani, Vukiči in Jurišići so bili pogosti obiskovalci drevnega meseca. Po zatonu bosanskega kraljestva je bil

ZGODOVINSKO MESTO OB UNI

Bihač trdnjava proti Turkom, potem pa tri stoletja središče turškega Sandžaka.

Pa ne samo stara, tudi novejša zgodovina vpisuje Bihač na svoje strani. Leta 1941 je bil Bihač v posesti ustaških klavcev, ki so širili grozodejstva po Sandžaku. Novembra 1942 pa so partizanske enote v težkih borbah zavzele Bihač, vanj pa se je vselil Vrhovni štab NOV in POJ ter Centralni komite Komu-

nistične partije Jugoslavije. 27. novembra leta 1942 je bilo v Bihaču zgodovinsko Prvo zasedanje AVNOJ.

Malokatero mesto se lahko postavi s tako bogato in burno zgodovino, hkrati pa je malo takih, ki bi tako naglo napredovala, kakor je Bihač po vojni. Leta 1948 je Bihač štel še 8300 prebivalcev, danes jih ima že 17.000. Vse mesto je eno samo gradbišče. Mostovi, nove velike

Cez Uno spaja oba dela Bihača nov, lep most. Napis na njem pozdravi vsakega z dobrodoščilo

stavbe, stanovanjski bloki. Spričo rastoče industrije je Bihač dobil tudi senčno značilnost vseh industrijskih mest — stanovanjsko stisko. Občina ima nad 900 prošenj za stanovanja. Bihač ima močno lesno industrijo, hidrocentralo, parni mlin, velik kamnolom, kjer lomijo zelo

znan bihač (ime ima po mestu), poleg tega pa postaja mesto tudi turistični kraj. To pa ne samo spričo bližine Plitvičkih jezer, temveč tudi zaradi sulfatnotermalnih vrelcev. Okolica je vsa posejana s kelt-skimi in rimskimi spomeniki.

Mesto od dne do dne postaja močnejše središče. Poleg hotela gradijo tudi domove, bolnišnico in tržnico. Mesto ima učiteljske, ekonomsko srednje šole, več osemletk in glasbeno šolo. Urejujejo tudi mestni promet.

Bihač obdaja ravno polje vse do vasi Klokota. Polje imenujejo Vedro polje in je zelo rodovito. Bogato založena tržnica potrjuje, da je res tako. Po vojni zgrajena unska železnica veže Bihač z notranjostjo in z jadransko obalo.

Bihač pa ima še mnoge druge značilnosti. Zelo viden je jugoslovanski »internacionalizem« prebivalstva. Nagel porast prebivalstva je edinstven. V desetih letih za 10.000 prebivalcev, ali za bolj kot polovico več, ni majhna stvar. Novopečeni meščani pa niso samo iz bližnje okolice, temveč se je v mesto naselilo veliko ljudi iz drugih republik — tudi iz Slovenije.

Prihodnje leto bodo v Bihaču slavili 700-letnico mestnih pravic. Sedem sto let je minilo, da je mesto začelo dobivati zares vse značilnosti pravega mesta.

l-ca